

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
Π.Μ.Σ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

**«Διοικητική & Χρηματοοικονομική Αξιολόγηση
της Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης-
Αποχέτευσης Καλαμάτας (Δ.Ε.Υ.Α.Κ)»**

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΚΡΙΕΜΑΛΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΛΥΓΚΡΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ

ΤΡΙΠΟΛΗ, ΜΑΡΤΙΟΣ 2015

Περίληψη

Το 1983 υπήρξε ένα έτος σταθμός για την πόλη της Καλαμάτας, στην προσπάθεια της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της τελευταίας. Η ΔΕΥΑΚ ξεκινά τις εργασίες της με σκοπό την μελέτη, κατασκευή ή επέκταση έργων υδρεύσεως ή αποχετεύσεως ακαθάρτων και όμβριων υδάτων, καθώς και την επεξεργασία λημμάτων και αποβλήτων της περιοχής της Καλαμάτας.

Στην εργασία αυτή γίνεται ανάλυση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της ΔΕΥΑΚ για τα έτη 2011-2013. Η μελέτη αυτή χωρίζεται σε τρία μέρη.

Στο πρώτο μέρος παρουσιάζονται γενικές πληροφορίες για τη διαχείριση γνώσης και για τον τρόπο με τον οποίο πρέπει αυτή να χρησιμοποιείται για την αποτελεσματικότητα της επιχείρησης καθώς επίσης την παρουσίαση μιας μελέτης περίπτωσης, με τη χρήση της μεθόδου της συνέντευξης

Στο δεύτερο μέρος γίνεται αναφορά με θεωρητική προσέγγιση στη λειτουργία της χρηματοοικονομικής ανάλυσης, στη λειτουργία των αριθμοδεικτών και στον τρόπο υπολογισμού τους.

Στο τρίτο μέρος γίνεται ανάλυση με βάση τους βασικούς αριθμοδείκτες για τα έτη 2011-2013. Συγκεκριμένα, υπολογίζονται οι βασικοί αριθμοδείκτες (α) Ρευστότητας, (β) Δραστηριότητας, (γ) Αποδοτικότητας και (δ) Βιωσιμότητας.

Στη συνέχεια γίνεται προσπάθεια για την ερμηνεία των παραπάνω αποτελεσμάτων λαμβάνοντας υπόψη και τις σχετικές πληροφορίες που αφορούν το περιβάλλον στο οποίο κινείται η ΔΕΥΑΚ

Τέλος, παρουσιάζεται το μάνατζμεντ της εταιρείας και οι προσπάθειες βελτίωσης της με την κατασκευή νέων δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης, αλλά και υδροδότησης προκειμένου να μειωθούν τα προβλήματα στις περισσότερες περιοχές της πόλης, ώστε να διασφαλίζεται άριστης ποιότητας νερό όλη τη διάρκεια του χρόνου.

*Ευχαριστώ θερμά
τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Κριεμάδη Α.
και τον κ. Τριάντο Α., Προϊστάμενο της ΔΕΥΑΚ
για την πολύτιμη βοήθειά τους*

*Στους γονείς μου
και τον αδελφό μου*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
1.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
1.2. ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	6
1.3. ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	6
1.4. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ.....	7
1.5. ΟΡΟΛΟΓΙΑ	7
2. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ.....	8
2.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΙΣΤΟΡΙΚΟ	7
2.2. ΔΟΜΗ- ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΔΕΥΑΚ.....	7
2.3. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ.....	9
2.3.1. <i>Ανάλυση του ευρύτερου Μάκρο Περιβάλλοντος</i>	9
2.3.2. <i>Πολιτική / Νομική διάσταση</i>	10
2.3.3. <i>Οικονομική διάσταση</i>	10
2.3.4. <i>Κοινωνικοπολιτιστική διάσταση</i>	10
2.3.5. <i>Δημογραφική διάσταση</i>	11
2.3.6. <i>Τεχνολογική διάσταση</i>	11
2.4. Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	12
2.4.1. <i>Πρόβλημα διαμεσολάβησης – Agency problem</i>	13
2.5. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΓΝΩΣΗΣ	13
3. ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ (CASE STUDY).....	13
3.1. ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ.....	13
3.2 Η ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΜΙΑΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ - ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΗΣ	14
3.3 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ.....	15
3.4 ΜΕΘΟΔΟΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ (INTERVIEW).....	18
4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	20
4.1 <i>Απαντήσεις από τη συνέντευξη</i>	19
4.2. <i>Αποδοτικότητα του ενεργητικού (ROA)</i>	22
4.3. <i>Αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων (ROE)</i>	22
4.4 <i>Τα πλαίσια της ανάλυσης της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων</i>	23
4.5 <i>Αριθμοδείκτες</i>	24
4.5.1 <i>Αριθμοδείκτες ρευστότητας</i>	24
4.6. <i>Είδη αριθμοδεικτών ρευστότητας</i>	26
4.6.1. <i>Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας</i>	28
4.6.2 <i>Αριθμοδείκτης ειδικής ρευστότητας</i>	30
4.6.3 <i>Αριθμοδείκτης ταμειακής ρευστότητας</i>	30
4.7 <i>Αριθμοδείκτες Δραστηριότητας</i>	32
4.7.1. <i>Αριθμοδείκτης ταχύτητας είσπραξης απαιτήσεων</i>	33
4.7.2. <i>Αριθμοδείκτης ταχύτητας εξόφλησης βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων</i>	33
4.7.3. <i>Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας αποθεμάτων</i>	33
4.8 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.....	35
4.8.1. <i>Αριθμοδείκτης μικτού περιθωρίου ή μικτού κέρδους</i>	33

Διοικητική & Χρηματοοικονομική Αξιολόγηση της Δημοτικής Επιχείρησης
Υδρευσης - Αποχέτευσης Καλαμάτας (Δ.Ε.Υ.Α.Κ)

4.8.2. Αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου ή καθαρού κέρδους	33
4.8.3. Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας απασχολουμένων κεφαλαίων	33
4.9 ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΕΩΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ.....	35
4.9.1. Αριθμοδείκτης ιδίων κεφαλαίων προς συνολικά κεφάλαια	41
4.9.2. Αριθμοδείκτης ιδίων κεφαλαίων προς καθαρά πάγια	41
4.9.3. Αριθμοδείκτης κυκλοφορούντος ενεργητικού προς συνολικές υποχρεώσεις.....	42
4.10 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΔΕΥΑΚ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ	
2011-2013.....	44
5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	56
6. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	60
7. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	61

1. Εισαγωγή

1.1. Εισαγωγή

Η Διαχείριση Γνώσης (Knowledge Management) είναι μια κρίσιμη περιοχή για τα στελέχη των επιχειρήσεων στο σημερινό ανταγωνιστικό περιβάλλον. Ωστόσο, υπάρχει μια γενική συναίνεση σε σχέση με το γεγονός ότι τα οφέλη της Διαχείρισης Γνώσης σε δημόσιους οργανισμούς στην Ελλάδα δεν έχουν αξιοποιηθεί πλήρως. Ο κύριος σκοπός αυτής της εργασίας είναι να μελετήσει τις πρακτικές της Διαχείρισης γνώσης στη ΔΕΥΑ Καλαμάτας και να γίνει χρηματοοικονομική αξιολόγησή της.

Η μεθοδολογία που υιοθετήθηκε βασίζεται στα ακόλουθα δύο κύρια στάδια: α) στην ανασκόπηση της βιβλιογραφίας σχετικά με τη διαχείριση της γνώσης και της χρήσης της και των αριθμοδεικτών β) ένα ημι-δομημένο ερωτηματολόγιο, με τη μορφή συνέντευξης που απευθύνθηκε σε υπάλληλο της ΔΕΥΑ Καλαμάτας. Τα ευρήματα της έρευνας αναδεικνύουν τα ακόλουθα σημεία: η ΔΕΥΑ Καλαμάτας παρουσιάζει σημαντικές ανάγκες Διαχείρισης γνώσης, η γνώση που ανταλλάσσεται είναι κυρίως σιωπηρή και απαιτεί συγκεκριμένα εργαλεία Διαχείρισης γνώσης που βασίζονται σε προσωπικές σχέσεις και αλληλεπιδράσεις, όπως ομάδες εργασίας, ενώ η εταιρία παρουσιάζει ικανοποιητική χρηματοοικονομική κατάσταση τα τελευταία τρία έτη.

1.2. Σημαντικότητα της έρευνας

Η Διοικητική και χρηματοοικονομική αξιολόγηση των δημοσίων οργανισμών θεωρείται σημαντική και μάλιστα στα πλαίσια της πρόσφατης οικονομικής κρίσης. Η παρούσα μελέτη θεωρείται σημαντική καθώς δεν έχει γίνει παρόμοια μελέτη έως σήμερα για την ΔΕΥΑ Καλαμάτας.

1.3. Στόχοι της έρευνας

Οι στόχοι της έρευνας είναι οι ακόλουθοι:

1. Το επίπεδο διαχείρισης γνώσης που χρησιμοποιεί η ΔΕΥΑ Καλαμάτας.
2. Η υιοθέτηση νέων εργαλείων διαχείρισης γνώσης στη ΔΕΥΑ Καλαμάτας.

1.4. Ερευνητικά ερωτήματα

Τα ερευνητικά ερωτήματα της έρευνας είναι:

1. Ποιες είναι οι επιπτώσεις της διαχείρισης της γνώσης στα οικονομικά αποτελέσματα της ΔΕΥΑ Καλαμάτας;
2. Ποιες είναι οι επιπτώσεις της διαχείρισης της γνώσης στην ποιότητα των υπηρεσιών της ΔΕΥΑ Καλαμάτας;
3. Ποιες είναι οι επιπτώσεις της διαχείρισης της γνώσης στην εργασία της ΔΕΥΑ Καλαμάτας;

1.5. Ορολογία

Διαχείριση γνώσης: είναι η διαδικασία της σύλληψης, της διανομής και της αποτελεσματικής χρήσης της γνώσης. Η διαχείριση της γνώσης είναι μια πειθαρχία που προωθεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για τον εντοπισμό, την καταγραφή, την αξιολόγηση, την ανάκτηση και την κοινή χρήση όλων των στοιχείων του ενεργητικού των πληροφοριών μιας επιχείρησης. Τα στοιχεία αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν βάσεις δεδομένων, έγγραφα, πολιτικές διαδικασίες και εμπειρία σε μεμονωμένους εργαζόμενους.

2. Βιβλιογραφική Επισκόπηση

2.1. Εισαγωγή-Ιστορικό

Εκατοντάδες Δήμοι σε όλη την Ελλάδα αγωνίζονται να αντιμετωπίσουν το μέγα πρόβλημα της προστασίας του περιβάλλοντος από τα υγρά και τα στερεά απόβλητα.

Το 1983 υπήρξε ένα έτος σταθμός για την πόλη της Καλαμάτας, στην προσπάθεια της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων. Την 1^η Ιανουαρίου 1983, ύστερα από κοινοποίηση του Προεδρικού Διατάγματος 351/82 και λειτουργεί βάσει του νόμου 1069/1980 που δημοσιεύτηκε στο φύλλο 191 της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Α-191), ιδρύεται η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης-Αποχέτευσης Καλαμάτας, η Δ.Ε.Υ.Α.Κ., όπως για συντομία αποκαλείται. Σύμφωνα λοιπόν με το άρθρο 11, που υπάγεται στον προαναφερθέν νόμο η Δ.Ε.Υ.Α.Κ. ξεκινά τις εργασίες της με σκοπό την μελέτη, κατασκευή ή επέκταση έργων υδρεύσεως και αποχετεύσεως, ακαθάρτων και όμβριων υδάτων, καθώς και την επεξεργασία λυμάτων και αποβλήτων της περιοχής της Καλαμάτας. Η Δ.Ε.Υ.Α.Κ. είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου κοινωφελούς χαρακτήρα, διεπόμενο υπό των κανόνων της Ιδιωτικής Οικονομίας.

Η πόλη και η θάλασσα της Καλαμάτας υπέφεραν χρόνια από την ανεξέλεγκτη διάθεση των υγρών αποβλήτων στο περιβάλλον. Σήμερα, η Δ.Ε.Υ.Α.Κ. ύστερα από τόσα χρόνια προσφοράς και δημιουργίας με αρωγό την Ευρωπαϊκή Ένωση κατάφερε κυριολεκτικά να σώσει την πόλη από αυτό το αδιέξοδο πρόβλημα.

2.2. Δομή – Το Διοικητικό Συμβούλιο της Δ.Ε.Υ.Α.Κ.

Η Δ.Ε.Υ.Α.Κ. διοικείται από ενδεκαμελές Συμβούλιο το οποίο απαρτίζεται από έξι Δημοτικούς Συμβούλους, τρεις δημότες που έχουν πείρα ή γνώσεις σχετικές με το αντικείμενο της επιχείρησης, οι οποίοι ορίζονται από το Δημοτικό Συμβούλιο, καθώς και ένα εκπρόσωπο Κοινωνικού Φορέα και ένα εκπρόσωπο των εργαζομένων στην επιχείρηση (πίνακας 1).

Συγκεκριμένα, το Διοικητικό Συμβούλιο της Δ.Ε.Υ.Α.Κ. αποτελείται από τα Τακτικά μέλη, τα οποία είναι:

- ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου,

Διοικητική & Χρηματοοικονομική Αξιολόγηση της Δημοτικής Επιχείρησης
Υδρευσης - Αποχέτευσης Καλαμάτας (Δ.Ε.Υ.Α.Κ)

- ο Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου,
- τρεις Δημοτικοί Σύμβουλοι από τους έξι
- ο Αντιδήμαρχος Καλαμάτας,
- τρεις Δημότες
- ένας εκπρόσωπος του Εργατικού Κέντρου και
- ένας εκπρόσωπος Εργαζομένων Δ.Ε.Υ.Α.Κ.

Ακόμη, το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από τα αναπληρωματικά μέλη, τα οποία είναι:

- ο αναπληρωτής Αντιδήμαρχος Καλαμάτας,
- τρεις Δημοτικοί Σύμβουλοι,
- ο Πρόεδρος της Δ.Ε.Τ.Α.Κ. (Δημοτική Επιχείρηση Τουριστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας)
- τρεις Δημότες,
- ένας εκπρόσωπος Εργατικού Κέντρου και
- ένας εκπρόσωπος Εργαζομένων Δ.Ε.Υ.Α.Κ.

2.3. Διοικητική Αξιολόγηση

2.3.1. Ανάλυση του ευρύτερου Μάκρο Περιβάλλοντος

Στην προσπάθεια τους να αναλύσουν το ευρύτερο μάκρο περιβάλλον τα στελέχη αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα, καθώς αυτό είναι πολυδιάστατο και κατά συνέπεια δύσκολο να αναλυθεί και να προβλεφθεί. Το ενδιαφέρον και η προσοχή των στελεχών θα πρέπει να εστιαστεί στις διαφαινόμενες τάσεις και σε εκείνα τα γεγονότα που είναι δυνατό να επηρεάσουν την επιχείρηση είτε άμεσα είτε έμμεσα (Παπαδάκης 2007, Ζαφειροπούλου 2009).

2.3.2. Πολιτική / Νομική διάσταση

Η πολιτική / νομική διάσταση αναφέρεται στους νόμους, τους κυβερνητικούς φορείς και τις διάφορες ομάδες πίεσης που επηρεάζουν τους σύγχρονους οργανισμούς είτε άμεσα είτε έμμεσα. Η προσθήκη ή η αφαίρεση ενός νομοθετικού ή ρυθμιστικού περιορισμού από την κυβέρνηση μιας χώρας είναι δυνατό να δημιουργήσει σημαντικές στρατηγικές απειλές όσο και ευκαιρίες για τις επιχειρήσεις εκείνες που δραστηριοποιούνται στην συγκεκριμένη χώρα.

2.3.3. Οικονομική διάσταση

Εδώ η ανάλυση εστιάζεται στο μακρο – οικονομικό περιβάλλον και στις επιδράσεις που αυτό ασκεί πάνω στην επιχείρηση. Αναφέρεται κυρίως στην κατάσταση στην οποία βρίσκονται τα οικονομικά μεγέθη της χώρας ή της περιοχής στην οποία δραστηριοποιείται η χώρα, καθώς και στις γενικότερες οικονομικές εξελίξεις που λαμβάνουν χώρα και πιθανό να επηρεάσουν τη λειτουργία της (π.χ. ακαθάριστο εθνικό προϊόν, επιτόκια, προσφορά χρήματος, πληθωριστικές τάσεις, επίπεδο ανεργίας, διαθέσιμο εισόδημα κ.α).

Για παράδειγμα, η πραγματοποίηση μιας μεγάλης επένδυσης σε μια βιομηχανία εντάσεως κεφαλαίου θα πρέπει λογικά να πραγματοποιηθεί όταν η οικονομία παρουσιάζεται ιδιαίτερα ισχυρή, ώστε να αποφευχθεί μια πιθανή περίοδος σημαντικών απωλειών. Βέβαια, σε ορισμένες περιπτώσεις θα πρέπει να μην μελετάει αποκλειστικά το γενικό επίπεδο της οικονομίας αλλά και την κατάσταση του κλάδου στον οποίο επιθυμεί να πραγματοποιήσει την επένδυση.

2.3.4. Κοινωνικοπολιτιστική διάσταση

Η κοινωνικό – πολιτιστική διάσταση αναφέρεται στο ευρύτερο κοινωνικό και πολιτιστικό περιβάλλον της επιχείρησης. Οι σημαντικότεροι κοινωνικοπολιτιστικοί παράγοντες που επηρεάζουν μια επιχείρηση είναι: η διανομή του εισοδήματος, οι αλλαγές που συμβαίνουν στον τρόπο ζωής του σύγχρονου ανθρώπου, ο καταναλωτισμός, η θέση της γυναίκας στην εργασία, το επίπεδο μόρφωσης των καταναλωτών και η στάση τους απέναντι στην εργασία και στον ελεύθερο χρόνο.

2.3.5. Δημογραφική διάσταση

Η δημογραφική διάσταση της περιβαλλοντικής ανάλυσης αφορά, το μέγεθος του πληθυσμού, τη γεωγραφική του κατανομή, την ηλικιακή του δομή και τη διανομή του εισοδήματος.

Κάθε επιχείρηση που επιθυμεί να επιβιώσει και να αναπτυχθεί θα πρέπει να μελετά τις δημογραφικές τάσεις, έτσι ώστε όχι μόνο να ανακαλύπτει ευκαιρίες τις οποίες μπορεί να εκμεταλλευτεί προς όφελος της, αλλά και να προβλέπει επικείμενες απειλές.

2.3.6. Τεχνολογική διάσταση

Η διάσταση αυτή της περιβαλλοντικής ανάλυσης αφορά τις τεχνολογικές τάσεις ή τεχνολογικά επιτεύγματα που λαμβάνουν χώρα έξω από την αγορά και είναι δυνατό να έχουν σημαντική επίδραση στην επιχείρηση και την στρατηγική της. Οι τάσεις αυτές μπορεί να αποτελούν ευκαιρίες για εκείνες τις επιχειρήσεις που έχουν τη δυνατότητα να τις εκμεταλλευτούν και να εισάγουν αποτελεσματικά στις δραστηριότητες τους.

Μια νέα τεχνολογία είναι δυνατό να αποτελεί μια σημαντική απειλή για μια επιχείρηση, εάν η επιχείρηση δεν προσαρμοστεί αρμονικά στη νέα τεχνολογία.

Είναι γεγονός ότι ο ρυθμός ανάπτυξης μιας εταιρείας επηρεάζεται σε σημαντικό βαθμό από τις νέες τεχνολογίες που ανακαλύπτονται. Η σωστή διαχείριση της μετάβασης από την υφιστάμενη στη νέα τεχνολογία είναι συνήθως κρίσιμης σημασίας για την επιβίωση της. Για το λόγο αυτό απαιτούνται προσεκτικά βήματα και αποτελεσματική ανάλυση του εξωτερικού περιβάλλοντος. Ωστόσο, θα πρέπει να τονιστεί ότι η εμφάνιση μιας νέας τεχνολογίας δε σημαίνει απαραίτητα ότι οι επιχειρήσεις, οι οποίες εμμένουν στην προηγούμενη τεχνολογία, θα αντιμετωπίσουν το φάσμα της εξαφάνισης. Συχνά είναι δύσκολο να εκτιμηθούν με οποιαδήποτε βεβαιότητα οι μακροχρόνιες συνέπειες που μια νέα τεχνολογία θα προκαλέσει στον κλάδο.

Συχνά οι πωλήσεις της παλαιάς τεχνολογίας εξακολουθούν να υπάρχουν για μια σημαντική περίοδο, κυρίως, διότι οι επιχειρήσεις που την έχουν υιοθετήσει συνεχίζουν να την στηρίζουν και να τη βελτιώνουν συνεχώς.

2.4. Η έννοια της εταιρικής διακυβέρνησης

Υπό την ευρεία έννοια του όρου, η εταιρική διακυβέρνηση ορίζεται ως το σύστημα αρχών που περιλαμβάνει τις δομές, τις διαδικασίες, τις αξίες και τα συστήματα που οδηγούν στην επιτυχή και διαφανή διαχείριση των οργανισμών (Παπαδάκης 2009).

Σύμφωνα με τον ΣΕΒ (Σύνδεσμος Ελλήνων Βιομηχάνων), η εταιρική διακυβέρνηση είναι ένα σύστημα αρχών επί τη βάση του οποίου οργανώνεται, λειτουργεί και διοικείται η ανώνυμη εταιρεία, ώστε να διαφυλάσσονται και ικανοποιούνται τα έννομα συμφέροντα όλων όσων συνδέονται με την εταιρεία στα πλαίσια του εταιρικού συμφέροντος.

Μια άλλη προσέγγιση, υποστηρίζει ότι η εταιρική διακυβέρνηση ασχολείται με τους τρόπους με τους οποίους μπορούν τα συμφέροντα των δυο μερών (επενδυτών και μανάτζερ) να εναρμονιστούν και να διασφαλίσουν ότι οι επιχειρήσεις λειτουργούν προς όφελος των επενδυτών (Παπαδάκης 2009).

Τα συστήματα εταιρικής διακυβέρνησης αποσκοπούν στη διευθέτηση θεμάτων, όπως:

- Ποια συγκεκριμένα άτομα θα αναλάβουν τη διοίκηση της εταιρείας (μέλη του Δ.Σ.) και ποιος ο ακριβής ρόλος τους.
- Ποιες οφείλουν να είναι οι γνώσεις, οι ικανότητες και οι εμπειρίες των στελεχών αυτών.
- Πως προσδιορίζονται οι πάσης φύσεως απολαβές τους.
- Ποιες πληροφορίες οφείλει να παρέχει η εταιρεία σε έναν από τους συμμετόχους (stakeholders), καθώς και πως διασφαλίζεται η αξιοπιστία του τρόπου δημιουργίας και έκδοσης των σχετικών πληροφοριών.
- Μέσω ποιων διαδικασιών λήψεως αποφάσεων διασφαλίζεται η διαφάνεια και η νομιμότητα των ενεργειών και των αποφάσεων της διοίκησης.

Ο νόμος 3016 / 2002 δείχνει ότι το νομοθετικό έργο μπορεί να ασκείται περισσότερο για λόγους εντυπωσιασμού, παρά με διάθεση ουσιαστικής αντιμετώπισης των προβλημάτων. Πολύ πρόθυμος να φανεί ότι ανταποκρίνεται στις διεθνείς τάσεις, ο έλληνας νομοθέτης δεν ήταν εξίσου διατεθειμένος να τις μελετήσει και να τις κατανοήσει σε βάθος. Έτσι, αυτό που αποτυπώνεται ως εταιρική διακυβέρνηση στον ελληνικό νόμο είναι μια σκιά όσων εισήχθησαν στην Αγγλία μια δεκαετία νωρίτερα. Κατά κανένα τρόπο το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο δεν μπορεί να θεωρηθεί καλός οδηγός ή επαρκές εχέγγυο για την σύγχρονη εταιρική διακυβέρνηση (Χατζηεμμανουήλ 2006).

2.4.1. Πρόβλημα διαμεσολάβησης – Agency problem

Ιστορικά μια επιχείρηση διοικείται από τους ιδρυτές της και τους απογόνους της. Αυτό ισχύει στις περισσότερες εταιρείες, κυρίως στις μικρότερες. Όταν όμως αναπτύσσονται, προσλαμβάνουν επαγγελματίες μάνατζερ, ειδικούς στη διοίκηση των εταιρειών, οι μάνατζερ καλούνται να διοικήσουν την εταιρεία για λογαριασμό των ιδιοκτητών. Έτσι προκύπτει το γνωστό πρόβλημα διαμεσολάβησης (agencyproblem) όπου οι ιδιοκτήτες εμπιστεύονται τη διαχείριση της εταιρείας τους σε επαγγελματίες μάνατζερ (agents).

Οι μάνατζερ τυπικά υποχρεούνται να δρουν, ώστε να μεγιστοποιήσουν την αξία της εταιρείας προς όφελος των μετόχων. Συχνά όμως επιδιώκουν τα προσωπικά τους συμφέροντα, για παράδειγμα αύξηση των οικονομικών τους απολαβών, μείωση του προσωπικού τους κινδύνου, εξουσία και μεγιστοποίηση του χώρου επιρροής τους.

2.5. Διαχείριση γνώσης

Οι Becerra-Fernandez και Sabherwal (2003) αναφέρουν την επίδραση της διαχείρισης της γνώσης από τα άτομα στις ομάδες και στη συνέχεια σε όλο τον οργανισμό. Ο Sandrone (1995) ανέφερε όλοι οι εργαζόμενοι έχουν βαθιά γνώση των συνθηκών εργασίας και ως εκ τούτου είναι σε θέση να κάνουν χρήσιμες συνεισφορές. Αυτό έχει εξελιχθεί ακόμα περισσότερο ώστε να προτείνει ότι ορισμένες πτυχές των επιχειρήσεων έχουν γίνει «ανθρωποκεντρικές» τόσο λόγω της γνώσης όσο και της δημιουργίας των τεχνολογικών μέσων για τη μεταφορά πληροφοριών και γνώσεων.

Ο Martensson (2000) αναφέρει ότι η διαχείριση της γνώσης μπορεί να είναι είτε ένα επιχειρησιακό εργαλείο ή ένα στρατηγικά επικεντρωμένο εργαλείο διαχείρισης. Ο Wijnhoven (2003) περιέγραψε τη διαχείριση της γνώσης από την άποψη της λειτουργίας αναφέροντας τη σημασία της διαχείρισης της γνώσης ως προϋπόθεση για την αύξηση της παραγωγικότητας και της ευελιξίας.

3. ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ (CASE STUDY)

Μια έρευνα χρησιμοποιείται συχνά σε πειραματικές μελέτες. Μια μελέτη περίπτωσης μπορεί επίσης να περιλαμβάνει δεδομένα που συλλέγονται από ένα όργανο έρευνας. Η μελέτη περίπτωσης προτιμά κατά την εξέταση σύγχρονα γεγονότα και δεν μπορεί να χειραγωγηθεί. Έτσι, η μελέτη περίπτωσης βασίζεται σε πολλές από τις ίδιες τεχνικές όπως μια ιστορία, αλλά προσθέτει δύο πηγές στοιχείων που συνήθως δεν περιλαμβάνονται στο ρεπερτόριό του ιστορικού: δηλαδή με απευθείας συστηματική συνέντευξη.

3.1 Ορισμός Μελέτης Περίπτωσης

Η φύση των ερευνητικών ερωτημάτων, το ποσό της και το επιθυμητό τελικό προϊόν είναι θέματα που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τη λήψη απόφασης κατά πόσον η μελέτη περίπτωσης είναι ο πιο κατάλληλος σχεδιασμός για τη διερεύνηση του προβλήματος του ενδιαφέροντος.

Μια περίπτωση μελέτης είναι η εξέταση ενός συγκεκριμένου φαινομένου όπως ένα πρόγραμμα, μια εκδήλωση, ένα πρόσωπο, μία διαδικασία, ένα ίδρυμα ή μια κοινωνική ομάδα. Η απόφαση να επικεντρωθεί σε ποιοτικές μελέτες περιπτώσεων πηγάζει από το γεγονός ότι αυτό το σχέδιο έχει επιλεγεί ακριβώς επειδή οι ερευνητές ενδιαφέρονται για τη διορατικότητα, την ανακάλυψη και την ερμηνεία και όχι έλεγχο υποθέσεων. Η μελέτη περίπτωσης πράγματι διαφοροποιείται από άλλα ερευνητικά σχέδια από αυτό που ο Cronbach (1975, 123 σελ.) αποκαλεί «ερμηνεία σε αυτό το πλαίσιο." Με την επικέντρωση σε ένα ενιαίο φαινόμενο ή οντότητα (ή υπόθεση), η προσέγγιση αυτή έχει ως στόχο να αποκαλύψει την αλληλεπίδραση των σημαντικών παραγόντων ως χαρακτηριστικό του φαινομένου.

Η μελέτη περίπτωσης επιδιώκει ολιστική περιγραφή και εξήγηση. Όπως ο Γιν (1984) παρατηρεί, μελέτη περίπτωσης είναι ένα ιδιαίτερα κατάλληλο σχέδιο περιπτώσεως, όπου είναι αδύνατο να διαχωριστούν οι μεταβλητές του φαινομένου από το πλαίσιο τους. Περιγραφικά σημαίνει ότι το τελικό προϊόν μιας μελέτης περίπτωσης είναι μια πλούσια, "παχιά" περιγραφή του φαινομένου υπό μελέτη. «Παχιά» περιγραφή είναι ένας όρος από την ανθρωπολογία και σημαίνει την πλήρη, ακριβής περιγραφή του συμβάντος ή της οντότητας που ερευνήθηκε, σημαίνει επίσης την ερμηνεία της έννοιας του. Τα περιγραφικά δεδομένα σε σχέση με τις πολιτιστικές νόρμες, τα έθιμα και τις

αξίες της κοινότητας είναι βαθιά ριζωμένες νοοτροπίες και αντιλήψεις" (Guba και Lincoln, 1981, 119 σελ.).

Οι μελέτες περιπτώσεων εστιάζουν σε μια συγκεκριμένη κατάσταση ή φαινόμενο και προσφέρουν γνώσεις σχετικά με το φαινόμενο υπό μελέτη. Φιλοσοφικές παραδοχές στις οποίες βασίζεται η μελέτη περίπτωσης από την ποιοτική μάλλον παρά την ποσοτική έρευνα για παράδειγμα. Ποιοτική έρευνα είναι η επαγωγική έμφαση στην διαδικασία, την κατανόηση και την ερμηνεία.

3.2 Η χρησιμοποίηση μιας μελέτης περίπτωσης - Σχεδιασμός της

Ένας ερευνητής μπορεί να επιλέξει ανάμεσα σε πολλά σχέδια βασικής έρευνας, καθένα από τα οποία αποκαλύπτει κάτι διαφορετικό για το υπό μελέτη φαινόμενο. Το ζήτημα του πότε να χρησιμοποιήσετε μια ποιοτική μελέτη περίπτωσης για την έρευνα σε σχέση με κάποιο άλλο σχέδιο εξαρτάται από το τι κατ' ουσία ο ερευνητής θέλει να ξέρει. Πώς το πρόβλημα ορίζεται και τα ερωτήματα που θέτει καθορίζουν το σχεδιασμό της μελέτης. Επίσης, οι περιπτωσιολογικές μελέτες έχουν την τάση να εξαπλώνουν το δίκτυο για αποδεικτικά στοιχεία σε μεγάλο βαθμό, ενώ τα πειράματα και οι έρευνες έχουν συνήθως μια στενή εστίαση της περίπτωσης. Οι Kenny και Grotelueschen (1980) δείχνουν ότι σε πολλές "προϋποθέσεις" μπορεί να βοηθήσει ο ερευνητής χρησιμοποιώντας μια μελέτη περίπτωσης.

Στην πραγματικότητα, ο στόχος της μελέτης περίπτωσης "δεν είναι να βρει το «σωστό» ή «την αλήθεια» αλλά την εξάλειψη συμπερασμάτων συνάμα με αυτές τις προϋποθέσεις, ο Kenny και Grotelueschen (1980) προσφέρουν διάφορους λόγους για την επιλογή ενός σχεδιασμού μελέτης περίπτωσης, όταν κάνει μια αξιολόγηση: "Η μελέτη περίπτωσης μπορεί να αποτελέσει σημαντική προσέγγιση, όταν το μέλλον του προγράμματος εξαρτάται από την αξιολόγηση που πραγματοποιείται και δεν υπάρχουν λογικές προγραμματικής επιτυχίας που μπορούν να διαμορφωθούν από την άποψη της συμπεριφοράς, στόχων ή ατομικών διαφορών». Η μελέτη περίπτωσης είναι κατάλληλη όταν ο στόχος της αξιολόγησης είναι "να αναπτύξει μια καλύτερη κατανόηση της δυναμικής της. Ο στόχος της μελέτης περίπτωσης είναι περιγραφικής και ιστορικής σημασίας.

Χρησιμοποιείται η κοινή γλώσσα, όπως στην επιστημονική και εκπαιδευτική διάλεκτο, ώστε τα αποτελέσματα μιας μελέτης που πρέπει να κοινοποιούνται πιο εύκολα.. Επίσης ασχολούνται με την κατανόηση και τη διαδικασία περισσότερο από ό, τι τα αποτελέσματα της συμπεριφοράς που περιγράφει. Το ενδιαφέρον για τη διαδικασία και την ερμηνεία ως λόγους για τη χρήση μια μελέτη περίπτωσης σχεδιασμός

επισημάνθηκαν επίσης σε πρώιο αλλά δημιουργικό άρθρο σχετικά με την υπόθεση της μελέτης (Foreman, 1948, 419 σελ.).

Μελέτη περίπτωσης: Ο μελετητής αναφέρει ότι είναι ιδιαίτερα χρήσιμη όταν το περιλαμβάνει στην ανάπτυξη μιας νέας γραμμής που ερευνά και χρειάζεται περαιτέρω ανάλυση παραγόντων ή λειτουργιών, «απαιτεί έμφαση στο πρότυπο της ερμηνείας που δόθηκε από τα θέματα και περιλαμβάνει τον προσδιορισμό στο συγκεκριμένο πρότυπο σημαντικών παραγόντων. Η διαδικασία ως επίκεντρο για την έρευνα - μελέτη περίπτωσης μπορούν να προβληθούν με δύο τρόπους: "Η πρώτη έννοια της διαδικασίας είναι η παρακολούθηση: το πλαίσιο και τον πληθυσμό της μελέτης, ανακαλύπτοντας το βαθμό στον οποίο η θεραπεία ή πρόγραμμα έχει άμεση ανατροφοδότηση ενός διαμορφωτικού τύπου, και τα συναφή. Η δεύτερη έννοια της διαδικασίας είναι η εξήγηση: ανακάλυψη ή επιβεβαίωση της διαδικασίας με την οποία η θεραπεία είχε ως αποτέλεσμα ότι το έπραξε "(Reichardt και Cook, 1979, σ. 21). Οι Collins και Noblit το 1978 σε μελέτη περίπτωσης του υποβαθμισμένου γυμνασίου στο Μέμφις του Τενεσί, απεικονίζουν τις δύο σημασίες της διαδικασίας. Συζητούν στην πόλη, τη ρύθμιση, καθώς και το βαθμό στον οποίο η κατάργηση του διαχωρισμού είχε τεθεί σε εφαρμογή. Μπορούν επίσης να περιγράψουν πώς κάθε ένα από τα τρία υποσυστήματα του συστήματος σχολείου (ακαδημαϊκών, σπουδαστών) επηρέασε τη διαδικασία της διαφυλετικής εκπαίδευσης. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον είχαν οι διαφορετικές εμπειρίες του σχολείου κάτω από δύο διαφορετικές αρχές.

Συνοψίζοντας τη σημασία μιας διαδικασίας και όχι ένα αποτέλεσμα ως δικαιολογία για την επιλογή μια μελέτη περίπτωσης, ο Sanders (1981, 44 σ) γράφει: "Οι περιπτώσιολογικές μελέτες μας βοηθούν να κατανοήσουμε τις διαδικασίες των γεγονότων, τα έργα και προγράμματα και να ανακαλύψει τα χαρακτηριστικά πλαισίου που θα ρίξει φως σε ένα θέμα ή αντικείμενο."

3.3 Πλεονεκτήματα και περιορισμοί της μελέτης περίπτωσης

Όλα τα ερευνητικά σχέδια μπορούν να συζητηθούν από την άποψη των σχετικών πλεονεκτημάτων και των περιορισμών τους. Λόγω των συνθηκών, η τυχαία δειγματοληψία, και η χρήση των στατιστικών είναι θεωρητικά δυνατό να προβλέψει τη συμπεριφορά σε παρόμοιες ρυθμίσεις χωρίς πραγματικά παρατηρώντας τη συμπεριφορά. Παρομοίως, αν κάποιος χρειάζεται πληροφορίες σχετικά με τα χαρακτηριστικά μιας δεδομένης περιοχής του ενδιαφέροντος, μια περιγραφική μελέτη είναι σε τάξη. Τα αποτελέσματα, ωστόσο, θα πρέπει να περιορίζονται στην περιγραφή του φαινομένου παρά την πρόβλεψη μελλοντικών συμπεριφορών. Έτσι, μπορεί να

επιλέγει ένα σχέδιο μελέτης περίπτωσης, λόγω της φύσης του προβλήματος της έρευνας, το οποίο να είναι το καλύτερο σχέδιο για τις απαντήσεις του. Η περιπτωσιολογική μελέτη προσφέρει ένα μέσο για τη διερεύνηση πολύπλοκων κοινωνικών μονάδων που αποτελούνται από πολλαπλές μεταβλητές, με δυνητική σημασία για την κατανόηση του φαινομένου. Συνδεδεμένη σε καταστάσεις της πραγματικής ζωής, τα αποτελέσματα της μελέτης περίπτωσης έχουν μια πλούσια και ολιστική περιγραφή ενός φαινομένου. Προσφέρει ιδέες και φωτίζει νοήματα που διευρύνουν τις εμπειρίες των αναγνώστών της. Αυτές οι ιδέες μπορεί να ερμηνευθούν ως υποθέσεις που βοηθούν στη δόμηση της έρευνας.

Ως εκ τούτου, η μελέτη περίπτωσης διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην βάση της γνώσης ενός πεδίου. Λόγω των πλεονεκτημάτων της, μελέτη περίπτωσης είναι μια ιδιαίτερα ελκυστική σχεδίαση για την εφαρμογή σε τομείς σπουδών, όπως η εκπαίδευση. Εκπαιδευτικές διαδικασίες, προβλήματα, και τα προγράμματα μπορούν να εξεταστούν για να επιφέρουν την κατανόηση που με τη σειρά του μπορεί να επηρεάσει και ίσως ακόμη και να βελτιώσει την πρακτική υπόθεση που αποδείχθηκε ιδιαίτερα χρήσιμη για τη μελέτη των εκπαιδευτικών, για την αξιολόγηση των προγραμμάτων, καθώς και για την ενημέρωση της πολιτικής. (Collins και Noblit, 1978, σ. 26).

Δεύτερον, οι μελέτες αποκαλύπτουν ότι δεν είναι στατικές καθώς υπάρχει δράση και αλληλεπίδραση μέσα στο πλαίσιο των καταστάσεων και των ρυθμίσεων. Επιτόπιες έρευνες είναι σε καλύτερη θέση να εκτιμήσουν την αλλαγή από ό,τι τα πιο θετικιστικά σχέδια, και η αλλαγή είναι η πολιτική αντιμετώπιση. Και υποθέτοντας ότι ένας παίρνει το χρόνο για να παράξει μια μελέτη περίπτωσης, το προϊόν της οποίας μπορεί να θεωρηθεί πολύ λεπτομερές.

Μερικές προτάσεις για την αντιμετώπιση με την υποβολή εκθέσεων και διάδοση σε περιπτωσιολογικές μελέτες μπορούν να βρεθούν στη βιβλιογραφία, αλλά το ποσό της περιγραφής, ανάλυσης, ή περίληψης του υλικού είναι ουσιαστικές για τον ερευνητή (Κούβα και Λίνκολν, 1981, 377 σελ) και σημειώνουν ένα επιπλέον περιορισμό της υπόθεσης αφήγησης μελέτης: «Οι μελέτες περιπτώσεων μπορεί να υπεραπλουστεύουν ή υπερβάλλουν μια κατάσταση, γεγονός που οδηγεί τον αναγνώστη σε λανθασμένα συμπεράσματα για την πραγματική κατάσταση των πραγμάτων. "Επιπλέον, προειδοποιούν ότι οι αναγνώστες μπορούν να παρασυρθούν σε σκέψεις καθώς οι περιπτωσιολογικές μελέτες είναι λογαριασμοί του συνόλου: "Αυτό είναι, τείνουν να μεταμφιέζονται ως σύνολο, ενώ στην πραγματικότητα δεν είναι παρά ένα μέρος, ένα κομμάτι της ζωής." Οι ποιοτικές μελέτες είναι περιορισμένες, επίσης, από την ευαισθησία και την ακεραιότητα του ερευνητή (Riley, 1963). Ο ερευνητής είναι το κύριο όργανο της συλλογής και ανάλυσης δεδομένων. Αυτό έχει τα πλεονεκτήματά του, αλλά η κατάρτιση σε παρατήρηση και συνεντεύξεις, αν και απαραίτητα, δεν είναι άμεσα διαθέσιμα σε επίδοξους ερευνητές, ούτε υπάρχουν κατευθυντήριες γραμμές για την

κατασκευή της τελικής μορφής, και μόνο πρόσφατα έχουν υπάρξει συζητήσεις για το πώς να αναλύσει τα δεδομένα που συλλέγονται. Ο ερευνητής αφήνεται να στηρίζεται στις δικές του ικανότητες και ένστικτα στο μεγαλύτερο μέρος αυτής της προσπάθειας. Μια άλλη ανησυχία της μελέτης περίπτωσης έρευνας και σε περιπτωσιολογική μελέτη αξιολόγησης, είναι ότι οι Guba και Lincoln (1981, σελ. 378) αναφέρονται σε «ασυνήθιστα προβλήματα της ηθικής. Τόσο οι αναγνώστες των μελετών περιπτώσεων και οι ίδιοι οι συγγραφείς πρέπει να γνωρίζουν από προκαταλήψεις που μπορεί να επηρεάσουν το τελικό προϊόν. Σαφώς σχετικά με το θέμα των προκαταλήψεων είναι η εγγενώς πολιτική φύση της μελέτης περίπτωσης. (MacDonald και Walker, 1977, 187 σελ.). Κάθε έρευνα, η οποία απειλεί να αποκαλύψει αυτές τις διαφορές απειλεί να δημιουργήσει παραφωνία, τόσο σε προσωπικό όσο και τα πολιτικό επίπεδο (σελ. 186). Περαιτέρω περιορισμοί αφορούν τα θέματα της αξιοπιστίας και γενίκευσης. Υπάρχει πολλή συζήτηση για το πώς να ερμηνεύσει αυτές τις αρχές όσον αφορά την γενίκευση, για παράδειγμα, ότι δεν μπορεί κανείς να γενικεύσει από μια μελέτη περίπτωσης και να μετρήσει ότι ως περιορισμό της μεθόδου.

Οι κανόνες της ανθρωπολογίας, της ιστορίας, της ψυχολογίας, της κοινωνιολογίας έχουν επηρεάσει την έρευνα - περιπτωσιολογική μελέτη στον τομέα της εκπαίδευσης. Ορολογία, θεωρία, και συλλογή δεδομένων και ανάλυση των τεχνικών από κάθε ένα από αυτούς τους κλάδους που χρησιμοποιούνται από τους εκπαιδευτικούς για τη μελέτη των προβλημάτων σε μεγάλο βαθμό σχετίζονται με τη διδασκαλία και τη μάθηση. Όταν οι τεχνικές για την πειθαρχία απασχολούμενων- για παράδειγμα, συμμετοχική παρατήρηση από την ανθρωπολογία ή η ανάλυση των πηγών από την ιστορία, η μελέτη περίπτωσης είναι το καλύτερο που περιγράφεται ως εκπαιδευτική. Έννοιες ή θεωρίες μπορούν να πλαισιώσουν τη μελέτη ή να ερμηνεύσουν τα δεδομένα, η μελέτη περίπτωσης είναι καλύτερη. Οι περιπτωσιολογικές μελέτες στον τομέα της εκπαίδευσης διαφέρουν επίσης από την άποψη του τελικού προϊόντος τους. Μερικά είναι λίγο περισσότερο από ό, τι εντατική περιγραφές του προγράμματος, γεγονός, ή διαδικασία. Οι μελέτες περιπτώσεων που υπερβαίνουν στον ερμηνευτικό χαρακτήρα. ο ερευνητής χρησιμοποιεί τα στοιχεία για να αναλύσουν, να ερμηνεύσουν ή να θεωρητικοποιήσει για το φαινόμενο. Τέλος, πολλές μελέτες αξιολόγησης κατά το ότι έχουν σκοπό να εκτιμηθεί η αξία ενός συγκεκριμένου πράξη ή πρόγραμμα. Στην πραγματικότητα, οι περισσότερες μελέτες περίπτωσης είναι ένας συνδυασμός της περιγραφής και την περιγραφή και αξιολόγηση. Η απόφαση να χρησιμοποιηθεί ένα σχέδιο μελέτη περίπτωσης εξαρτάται από τη φύση του προβλήματος που διερευνάται. Η απόφαση, επίσης, εξαρτάται από την κατανόηση του σχεδιασμού, τις εγγενείς δυνάμεις και αδυναμίες. Για παράδειγμα, η ολιστική περιγραφή είναι ταυτόχρονα μια δύναμη και ένας περιορισμός. Η εξάρτηση από το πρωταρχικό μέσο για δεδομένα συλλογής και ανάλυσης μπορεί να παράγει λαμπρές ιδέες για ένα φαινόμενο, ή μπορεί να παραγάγει

μια επιφανειακή, λανθασμένη, ή ακόμη και δόλια ανάλυση. Κατά την επιλογή ενός σχεδιασμού της έρευνας, κάτι που έχει αποκτηθεί και κάτι θυσιάζεται. Κάποιος μπορεί να ζυγίζει μόνο τα οφέλη του σχεδιασμού κατά τα όριά της και να επιλέξετε ανάλογα.

3.4 Μέθοδος συνέντευξης (interview)

Όλα τα παραπάνω που αναφέρθηκαν είναι η γενική μορφή της μελέτης περίπτωσης, case study. Μέσω αυτής της μελέτης χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος της συνέντευξης (interview), σε μορφή ερωτηματολογίου και μέσα από αυτήν προκύπτουν δέκα ερωτήσεις οι οποίες παρατίθενται παρακάτω:

- 1) Σε ποιο βαθμό η ηγεσία της ΔΕΥΑΚ έχει καθορίσει πλαίσιο αξιών και συμπεριφοράς των υπαλλήλων της;
- 2) Σε ποιο βαθμό εφαρμόζονται συστηματικά μέθοδοι μέτρησης, παρακολούθησης και αξιολόγησης της απόδοσης σε όλα τα επίπεδα της ΔΕΥΑΚ;
- 3) Σε ποιο βαθμό οι μακροπρόθεσμοι (ή στρατηγικοί) και οι ετήσιοι (ή επιχειρησιακοί) στόχοι υλοποιούνται με συστηματικό σχεδιασμό και ανάθεση ευθυνών και καθηκόντων στις αρμόδιες υπηρεσιακές μονάδες και τους υπαλλήλους;
- 4) Σε ποιο βαθμό η ΔΕΥΑΚ είναι ανοικτή σε προτάσεις ή παράπονα των πολιτών και δημιουργεί τους κατάλληλους μηχανισμούς (ερωτηματολόγια, έρευνες κοινού, συμβουλευτικά όργανα με συμμετοχή πολιτών κτλ) για τη διαχείρισή τους;
- 5) Σε ποιο βαθμό ελέγχεται συστηματικά το κόστος παροχής των υπηρεσιών-προϊόντων προς το κοινό;
- 6) Σε ποιο βαθμό αξιολογούνται και αναθεωρούνται οι διαδικασίες βάσει της αποδοτικότητάς τους;
- 7) Σε ποιο βαθμό υπάρχει και λειτουργεί αποτελεσματικά, σύστημα διαχείρισης παραπόνων των πολιτών, για τυχόν δυσλειτουργίες της ΔΕΥΑΚ;
- 8) Σε ποιο βαθμό μετράται η ικανοποίηση των υπαλλήλων από τη συνολική πολιτική και στρατηγική της ΔΕΥΑΚ;
- 9) Σε ποιο βαθμό η απόδοση του προσωπικού μετριέται με τη χρήση δεικτών μέτρησης της απόδοσης;
- 10) Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι βελτιώνεται η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία μετρήσεων;

4. Οικονομική Αξιολόγηση

4.1 Απαντήσεις από την συνέντευξη

Παρατίθενται οι απαντήσεις του συνεντευξιζόμενου με τη σειρά των ως άνω ερωτήσεων:

« Έχουμε έναν κανονισμό (βλ. Παράρτημα), ο οποίος καθορίζει αυτό το πλαίσιο αξιών και συμπεριφοράς των υπαλλήλων.

Δεν εφαρμόζονται συχνά μέθοδοι μέτρησης και παρακολούθησης, γενικά υπάρχει μια σειρά, γίνεται μια υποτυπώδης παρακολούθηση από τον διευθυντή. Δεν υπάρχει πλέον το προσωπικό, αλλά ούτε και ο χρόνος των προϊσταμένων, έτσι ώστε να υλοποιηθεί αυτό. Ταυτόχρονα έχει αυξηθεί ο όγκος των εργασιών και δίνουμε βάση στο λειτουργικό κομμάτι. Επιπρόσθετα τα νέα άτομα που έρχονται στον οργανισμό απασχολούνται για 2-3 μήνες με συμβάσεις του ΟΑΕΔ ή εκπαιδευόμενοι, οπότε δεν έχουν αυτή την αρμοδιότητα.

Όσον αφορά τους στόχους υπάρχουν μακροπρόθεσμοι και ετήσιοι περισσότερο στόχοι οι οποίοι καταγράφονται στον ετήσιο προϋπολογισμό της επιχείρησης καθώς επίσης και στο τεχνικό πρόγραμμα. Στον προϋπολογισμό υπάρχουν οικονομικοί στόχοι και στο τεχνικό κομμάτι τεχνικοί στόχοι, όπου αν τα συνδυάσουμε αυτά τα δύο βλέπουμε την υλοποίηση των τελικών στόχων. Αυτό γίνεται σε μηνιαία βάση (παρακολούθηση προϋπολογισμού και τεχνικού προγράμματος και καθορίζονται στόχοι για τον επόμενο μήνα). Έπειτα δίνονται νέα καθήκοντα στους υπαλλήλους.

Οι υπάλληλοι που ασχολούνται με το τμήμα εξυπηρέτησης πελατών είχαν ένα ερωτηματολόγιο για τους πολίτες. Σύμφωνα με αυτό υπήρχε βελτίωση των καθηκόντων των υπαλλήλων και των υποχρεώσεών τους. Όσον αφορά τα συμβουλευτικά όργανα με τη συμμετοχή των πολιτών υπάρχει 1 από τα 11 μέλη του διοικητικού συμβουλίου, βγαίνει από τους πολίτες της πόλης και 2 μέλη του διοικητικού συμβουλίου. Από αυτά 1 είναι από το εργατικό κέντρο Καλαμάτας και το άλλο από το σωματείο εργαζομένων της ΔΕΥΑΚ. Επομένως αυτοί μπορούν να κατεβάσουν προτάσεις.

Έχουμε εφαρμόσει ένα σύστημα που γνωρίζουμε μέχρι και ανά ημέρα το κόστος παροχής των υπηρεσιών και των προϊόντων. Προϊόντα εννοούμε την ύδρευση και την αποχέτευση, εφαρμόζοντας την αναλυτική λογιστική και έτσι ανά πάσα στιγμή γνωρίζουμε με ακριβή στοιχεία το παραμικρό κόστος και έτσι μας βοηθά στην τιμολογιακή πολιτική της επιχείρησης. Αυτό βοηθάει ως αποτέλεσμα στη λειτουργία και συντήρηση της επιχείρησης, χωρίς να έχει απώτερο στόχο το κέρδος.

Σε γενικές γραμμές γίνεται μία αξιολόγηση, όχι βέβαια σε μεγάλο βαθμό γιατί δεν είναι ιδιωτική επιχείρηση να αξιολογούνται καλύτερα οι υπάλληλοι βάσει της αποδοτικότητας τους. Επίσης γίνεται μία αναθεώρηση μακροπρόθεσμα στους υπαλλήλους, όχι μηνιαία. Εάν υπάρχει πρόβλημα στην αποδοτικότητα τους, τότε υπάρχουν κανονισμοί, γίνεται αναφορά και υπάρχει πειθαρχική επιτροπή οπου αναλαμβάνει αυτές τις αναφορές. Τότε σε αυτή τη περίπτωση φτάνει στο συμβούλιο.

Όσον αφορά στο σύστημα διαχείρισης παραπόνων των πολιτών υπάρχει ένα τέτοιο σύστημα στο τμήμα εξυπηρέτησης πελατών όπου οι πολίτες γραπτώς ή τηλεφωνικώς εκφράζουν τα παράπονά τους για τυχόν δυσλειτουργίες της ΔΕΥΑΚ. Αν παρατηρηθεί ότι όντως υπάρχει πρόβλημα τότε προσπαθούμε με συναντήσεις να το λύσουμε έτσι ώστε να προσφέρουμε πιο γρήγορες υπηρεσίες.

Κάποιοι πολίτες εκφράζουν ότι προσφέρουμε καλές υπηρεσίες, από τις πιο καλές υπηρεσίες στην πόλη μας, με αποτέλεσμα να είμαστε αποτελεσματικοί στη λειτουργία της ΔΕΥΑΚ. Αυτό σημαίνει ότι οι υπάλληλοι έδωσαν και δίνουν το 100% των ικανοτήτων τους. Γενικά υπάρχουν και εξαιρέσεις, όμως αυτές είναι μεμονομένες περιπτώσεις, δεν αποτελούν το σύνολο των υπαλλήλων της ΔΕΥΑΚ. Επιπρόσθετα να τονίσω ότι παρόλο που έχει μεγαλώσει ο όγκος εργασιών μας, διότι έχουν προστεθεί κι άλλα Δημοτικά διαμερίσματα στην επιχείρηση, παρόλα αυτά έχουμε ανταπεξέλθει επάξια.

Για την επίβλεψη της απόδοσης του προσωπικού δεν χρησιμοποιούμε τη μέτρηση δεικτών, απλά γνωρίζουμε, διότι έχουμε την εμπειρία να αξιολογήσουμε το προσωπικό. Γενικά όλοι μας εδώ έχουμε περίπου 20 χρόνια έκαστος εργασίας, οπότε μπορούμε να κρίνουμε και ιδιαίτερα με αυτό ασχολείται ο προϊστάμενος του τμήματος. Φυσικά αυτό γίνεται πάντα σε συνεργασία με το γενικό διευθυντή σε μίτινγκ που πραγματοποιείται, όπου παίρνει και τις αποφάσεις.

Τέλος, όσον αφορά την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες, προσπαθούμε κάθε χρόνο να βελτιωνόμαστε. Αυτό το θέτουμε ως στόχο, που μας το άφησαν οι παλαιότερες γενιές. Βέβαια αυτό δεν είναι πολύ εύκολο και δεν υπάρχει άμεση και γρήγορη βελτίωση, όμως πάντα προσπαθούμε για το καλύτερο και για μεγαλύτερη ποιότητα παρόλο που υπάρχει τη σημερινή εποχή μείωση του προσωπικού και διόγκωση των εργασιών μας.»

4.2. Αποδοτικότητα του ενεργητικού (ROA)

Η αποδοτικότητα του ενεργητικού μας δείχνει το ποσοστό κέρδους από κάθε ευρώ που έχει επενδυθεί στην εταιρεία. Κάθε χρησιμοποιεί τα περιουσιακά στοιχεία που διαθέτει: ταμειακά διαθέσιμα, εγκαταστάσεις, μηχανήματα, εξοπλισμό, οχήματα, αποθέματα, οτιδήποτε. Μια μεταποιητική επιχείρηση μπορεί να έχει δεσμεύσει κεφάλαια σε ένα εργοστάσιο ή στον εξοπλισμό. Μια επιχείρηση λιανικού εμπορίου χρειάζεται αποθέματα. Όλα αυτά εμφανίζονται στον ισολογισμό. Το σύνολο του ενεργητικού δείχνει πόσα χρήματα, σε οποιαδήποτε μορφή χρησιμοποιούνται για να δημιουργεί η εταιρεία κέρδη. Έτσι η αποδοτικότητα του ενεργητικού μας δείχνει πόσο αποτελεσματική είναι η εταιρεία στο να χρησιμοποιεί αυτά τα στοιχεία ενεργητικού για να αποκομίσει κέρδος (Berman, Knight, &Case, 2008).

4.3. Αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων (ROE)

Η αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων είναι κάπως διαφορετική: μας δείχνει το ποσοστό κέρδους για κάθε ευρώ των ιδίων κεφαλαίων που έχουν επενδυθεί στην εταιρεία. Τα στοιχεία ενεργητικού αφορούν τι κατέχει η εταιρεία και τα ίδια κεφάλαια αφορούν την καθαρή της θέση, όπως ορίζεται βάσει λογιστικών κανόνων.

Η αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να συγκριθεί μια εταιρεία με τους ανταγωνιστές της (και με επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε άλλους κλάδους).

Και πάλι η σύγκριση δεν είναι εύκολη. Μπορεί, για παράδειγμα, η αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας Α να είναι υψηλότερη από της εταιρείας Β γιατί δανείστηκε περισσότερα χρήματα – δηλαδή έχει μεγαλύτερες υποχρεώσεις και αναλογικά λιγότερα κεφάλαια που έχουν επενδυθεί στην εταιρεία (Θεωρία Miller – Modigliani).

4.4 Τα πλαίσια της ανάλυσης της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων

Η διαπίστωση των χαρακτηριστικών της επιχείρησης από άποψη κινδύνου και απόδοσης, που αποτελεί τον τελικό στόχο της ανάλυσης, προϋποθέτει την γνώση των μεταβλητών που εκφράζουν τις πιο κάτω δομές της επιχείρησης:

- Ρευστότητα
- Δραστηριότητα (ταχύτητα ανακύκλωσης του ενεργητικού)
- Αποδοτικότητα
- Κεφαλαιακή διάρθρωση
- Ανάπτυξη.

Οι μεταβλητές αυτές συνδέονται μεταξύ τους, καθώς και με τα δεδομένα της μετοχής της επιχείρησης και της χρηματιστηριακής αγοράς στην οποία είναι εισηγμένη, τελικά δε με το επίπεδο κινδύνου της. Δημιουργείται τελικά ένα πολυσύνθετο πλέγμα σχέσεων και αλληλεπιδράσεων, το οποίο χρειάζεται προσεκτική ανάλυση και ερμηνεία.

Ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής:

- Η Ρευστότητα, συνδέεται με την ανάπτυξη της επιχείρησης, διότι προσδιορίζει τις δυνατότητες πραγματοποίησης νέων επενδύσεων. Επίσης μέσω των επενδύσεων και διαμόρφωσης κεφαλαίου κίνησης, η ρευστότητα έχει συμβολή στην διαμόρφωση της αποδοτικότητας της επιχείρησης.

- Η αποδοτικότητα της επιχείρησης επηρεάζει την τιμή της μετοχής στην χρηματιστηριακή αγορά. Ακόμη προσδιορίζει το ύψος των παρακρατημένων κερδών και μέσω αυτών επιδρά στην ρευστότητα, την κεφαλαιακή διάρθρωση και την ανάπτυξη της επιχείρησης.

- Οι ρυθμοί ανάπτυξης διαφοροποιούν τα επίπεδα εσόδων, εξόδων και ρευστότητας και μέσω αυτών επηρεάζουν την αποδοτικότητα και την κεφαλαιακή δομή της επιχείρησης.

- Η κεφαλαιακή δομή έχει αμφίπλευρη σχέση με την ρευστότητα, την αποδοτικότητα και την ανάπτυξη, ενώ επηρεάζει το επίπεδο κινδύνου.

- Η τιμή της μετοχής στην χρηματιστηριακή αγορά είναι συνάρτηση πλήθους παραγόντων, μεταξύ των οποίων σημαντικοί είναι η αποδοτικότητα, η ρευστότητα, η κεφαλαιακή διάρθρωση και η ανάπτυξη της επιχείρησης.

- Ο κίνδυνος επηρεάζεται από αρκετούς παράγοντες, όπως για παράδειγμα, διακυμάνσεις της τιμής της μετοχής, την μεταβλητότητα των κερδών.

4.5 Αριθμοδείκτες

4.5.1 Αριθμοδείκτες ρευστότητας

Η χρήση αριθμοδεικτών, αποτελεί μια από τις πλέον διαδεδομένες και δυναμικές μεθόδους χρηματοοικονομικής αναλύσεως. Αριθμοδείκτης είναι η απλή σχέση ενός κονδυλίου του ισολογισμού ή της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης, προς ένα άλλο και εκφράζεται σε απλή μορφή.

Ο λόγος που οδήγησε στην καθιέρωση των αριθμοδεικτών είναι για να γίνει κατανοητή και απτή η αξία που έχουν τα απόλυτα μεγέθη. Για να έχει ένας αριθμοδείκτης αξία θα πρέπει να εκφράζει σχέσεις που έχουν κάποιο νόημα και οδηγεί σε κάποια συμπεράσματα.

Θα πρέπει να αναφερθεί ότι ο υπολογισμός και η παρουσίαση διαφόρων αριθμοδεικτών, αποτελεί μια μέθοδος αναλύσεως, η οποία πολλές φορές παρέχει μόνο ενδείξεις. Για αυτό ένας μεμονωμένος αριθμοδείκτης δεν μπορεί να παρέχει ασφαλή συμπεράσματα της οικονομικής θέσης μιας επιχείρησης, αν δεν συγκριθεί με άλλους αντιπροσωπευτικούς αριθμοδείκτες ή δεν συσχετισθεί με αντίστοιχους αριθμοδείκτες μιας σειράς προηγούμενων χρήσεων.

Τέτοια πρότυπα συγκρίσεων, μπορούν να αποτελέσουν τα παρακάτω:

- Αριθμοδείκτες μιας σειράς παλαιότερων οικονομικών δεδομένων των λογιστικών καταστάσεων της συγκεκριμένης επιχείρησης.
- Αριθμοδείκτες ορισμένων ανταγωνιστριών επιχειρήσεων, κατάλληλα επιλεγμένων.
- Αριθμοδείκτες που να αναφέρονται στο μέσο όρο του κλάδου, στον οποίο ανήκει η συγκεκριμένη επιχείρηση.
- Λογικά πρότυπα του αναλυτή, τα οποία πολλές φορές βασίζονται στην εμπειρία του.

Πάντως τα καλύτερα πρότυπα συγκρίσεων, είναι εκείνα των ανταγωνιστριών επιχειρήσεων, τα οποία υπολογίζονται ευκολότερα από εκείνα ολόκληρα του κλάδου στον οποίο ανήκει η επιχείρηση.

Ωστόσο δεδομένου ότι κάθε επιχείρηση έχει τα δικά της ατομικά χαρακτηριστικά, τα οποία επηρεάζουν την οικονομική της θέση και λειτουργικότητα, είναι πολύτιμος ο υπολογισμός αριθμοδεικτών για ολόκληρο τον κλάδο. Αυτό γιατί χωρίς πληροφορίες για το τι συμβαίνει στον κλάδο, είναι πολύ δύσκολο για τον αναλυτή να σχηματίσει σαφή εικόνα για το ποια είναι η οικονομική θέση και η αποδοτικότητα της επιχείρησης.

Έτσι σε περίπτωση μη διαμορφώσεως ευνοϊκών οικονομικών δεικτών για μια μεμονωμένη επιχείρηση, σε σύγκριση με τους ανταγωνιστές στον κλάδο, εμφανίζεται η οικονομική και λειτουργική αδυναμία της κρινόμενης επιχείρησης.

Πάντως, ο υπολογισμός κλαδικών αριθμοδεικτών, εκτός του γεγονότος ότι είναι πολύ δύσκολος, σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι αποτελεί και την ιδεωδέστερη λύση.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να πούμε ότι η ουσιαστική ανάλυση των ισολογισμών και των καταστάσεων αποτελεσμάτων χρήσης προϋποθέτει και κάποια λογική επιλογή των εκάστοτε υπολογισμών των αριθμοδεικτών. Τούτο διότι δεν ωφελεί ο μεγάλος αριθμός των δεικτών, οι οποίοι δεν αξιοποιούνται συστηματικά. Αντίθετα, ο υπολογισμός των περισσότερο αντιπροσωπευτικών δεικτών αποτελεί το καταλληλότερο μέσο στην ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων και στη λήψη σχετικών αποφάσεων των διοικήσεων των επιχειρήσεων.

Οι κυριότεροι και περισσότερο χρησιμοποιούμενοι δείκτες στην ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων, μπορεί να καταταγούν στις εξής κατηγορίες:

- Αριθμοδείκτες ρευστότητας. Χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό τόσο της βραχυχρόνιας οικονομικής θέσης μιας επιχείρησης όσο και της ικανότητάς της να ανταποκριθεί στις βραχυχρόνιες υποχρεώσεις της.
- Αριθμοδείκτες δραστηριότητας. Χρησιμοποιούνται για να μετρηθεί ο βαθμός αποτελεσματικότητας μιας επιχείρησης, στην χρησιμοποίηση των περιουσιακών της στοιχείων, κατά πόσο δηλαδή γίνεται ικανοποιητική ή όχι χρησιμοποίηση αυτών.
- Αριθμοδείκτες δραστηριότητας. Με αυτούς μετράται η αποδοτικότητα μιας επιχείρησης, η δυναμικότητα των κερδών της και η ικανότητα της διοίκησης της. Με άλλα λόγια οι αριθμοδείκτες αποδοτικότητας, μετρούν το βαθμό επιτυχίας ή αποτυχίας μιας επιχείρησης σε δεδομένη χρονική περίοδο.
- Αριθμοδείκτες διαρθρώσεως κεφαλαίου και βιωσιμότητας. Με αυτούς εκτιμάται η μακροχρόνια ικανότητα της επιχείρησης να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις της και ο βαθμός προστασίας που απολαμβάνουν οι πιστωτές της.
- Αριθμοδείκτες επενδύσεων. Οι αριθμοδείκτες αυτοί συσχετίζουν των αριθμό μετοχών μιας επιχείρησης και την χρηματιστηριακή τους τιμή με τα κέρδη, τα μερίσματα και τα άλλα περιουσιακά στοιχεία.

4.6. Είδη αριθμοδεικτών ρευστότητας

Οι αριθμοδείκτες που χρησιμοποιούνται περισσότερο για τον προσδιορισμό της βραχυχρόνιας οικονομικής θέσης μιας επιχείρησης και της ικανότητας να ανταποκρίνεται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της, είναι:

- Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας
- Αριθμοδείκτης ειδικής ρευστότητας
- Αριθμοδείκτης ταμειακής ρευστότητας

Ένας από τους σκοπούς της χρηματοοικονομικής ανάλυσης, είναι ο προσδιορισμός της ικανότητας μιας επιχείρησης να ανταποκρίνεται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της. Αυτό απαιτεί την ύπαρξη επαρκούς ρευστότητας, η οποία επιτυγχάνεται μέσω της καθημερινής μετατροπής των αποθεμάτων της σε πωλήσεις, των πωλήσεων σε απαιτήσεις και των απαιτήσεων σε μετρητά.

Η ύπαρξη ρευστότητας σε μια επιχείρηση έχει επίδραση στα κέρδη της, διότι αν τα κυκλοφοριακά στοιχεία σε μετρητά δεν μετατρέπονται εύκολα σε μετρητά ή αν δεν υπάρχουν επαρκή ρευστά διαθέσιμα, τότε η επιχείρηση δεν θα είναι σε θέση να πληρώσει τις υποχρεώσεις της.

Έτσι, η μη εκπλήρωση των υποχρεώσεών της θα έχει ως συνέπεια την δυσφήμισή της, την μείωση της εμπιστοσύνης των συναλλασσόμενων με αυτή και πιθανώς την κήρυξη της σε κατάσταση πτώχευσης. Οι περισσότερες επιχειρήσεις φροντίζουν να διατηρούν πλεόνασμα κυκλοφοριακών στοιχείων, ανάλογο προς τις τρέχουσες υποχρεώσεις τους, ώστε να τις εξοφλούν κανονικά.

Η τοποθέτηση κεφαλαίων σε κυκλοφοριακά στοιχεία δεν αποτελεί κατά κανόνα παραγωγική επένδυση και ως εκ τούτου η διατήρηση υπερβολικά υψηλών κυκλοφοριακών στοιχείων ενδέχεται να μειώσει την κερδοφόρα δυναμικότητα της επιχείρησης. Στο ίδιο αποτέλεσμα μπορεί να οδηγήσει η ανεπάρκεια κυκλοφοριακών στοιχείων, διότι η αδυναμία εκπλήρωσεως των υποχρεώσεων καταλήγει σε ισχυρό κλονισμό με καταστρεπτικές συνέπειες για την επιχείρηση.

Πάντως, για κάθε επιχείρηση υπάρχει ένα άριστο ύψος κυκλοφοριακών στοιχείων και τρεχουσών υποχρεώσεων.

Κατά την ανάλυση της τρέχουσας οικονομικής δραστηριότητας δημιουργούνται ερωτήματα σχετικά με τη ρευστότητα και την ικανότητά της να εκπληρώνει τις βραχυχρόνιες υποχρεώσεις της. Πιο συγκεκριμένα:

- Στην ύπαρξη επαρκών κυκλοφοριακών στοιχείων και συνέπειας στην εκπλήρωση των υποχρεώσεών της.

- Στην ύπαρξη επαρκών διαθεσίμων για την ομαλή λειτουργία της και εκμετάλλευση τυχόν παρουσιαζόμενων ευκαιριών.
- Στην ύπαρξη υπερβολικών αποθεματοποιήσεων.
- Στο αν χορηγούνται μεγάλες πιστώσεις στους πελάτες της
- Αν οι απαιτήσεις της είναι υπέρογκες.

Όλα τα παραπάνω ερωτήματα είναι δυνατό να βρουν την απάντησή τους με τη λεπτομερή ανάλυση των οικονομικών στοιχείων μιας επιχείρησης χρησιμοποιώντας τους δείκτες ρευστότητας.

Οι αριθμοδείκτες ρευστότητας αναφέρονται στο μέγεθος και στις σχέσεις των βραχυχρόνιων υποχρεώσεων και των κυκλοφοριακών στοιχείων μιας επιχείρησης, τα οποία αποτελούν και τις πηγές κάλυψης αυτών των υποχρεώσεων. Η οικονομική κατάσταση μιας επιχείρησης μπορεί να θεωρηθεί καλή αν αυτή έχει επαρκή ρευστότητα.

Έτσι, οι αριθμοδείκτες ρευστότητας προορίζονται να δώσουν την εικόνα της τρέχουσας οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης. Ο προσδιορισμός της τρέχουσας οικονομικής εικόνας, ενδιαφέρει τόσο την διοίκησή της, όσο και τους εκτός αυτής, πιστωτές και μετόχους. Έτσι η μελέτη για τον υπολογισμό των κεφαλαίων κίνησης ενδιαφέρει όλους όσους σχετίζονται, κατά οποιονδήποτε τρόπο με την επιχείρηση, αφ' ενός γιατί συνδέεται με τις καθημερινές λειτουργίες, αφετέρου δε γιατί η κακή διαχείριση τους ή η ανεπάρκειά τους, αποτελεί μια από τις σπουδαιότερες αιτίες πτώχευσης.

Ιδιαίτερα όμως ο υπολογισμός των αριθμοδεικτών ρευστότητας αποτελεί πολύτιμη βοήθεια για την διοίκηση, διότι επιτρέπει να ελέγξει με ποιον τρόπο απασχολούνται μέσα στην επιχείρηση τα κεφάλαια κίνησης. Έτσι είναι δυνατό να δοθούν απαντήσεις στα ερωτήματα που σχετίζονται με τη δυνατότητα μιας επιχείρησης να ανταποκριθεί στις τρέχουσες υποχρεώσεις της. Πέρα από αυτό, ελέγχεται κατά πόσο γίνεται η κατάλληλη χρησιμοποίηση των κεφαλαίων κίνησης της επιχείρησης, αν τα κεφάλαια αυτά είναι επαρκή σε σύγκριση με τις εργασίες της ή αν υπολείπονται από τα κανονικά, οπότε υπάρχει πρόβλημα ρευστών. Τέλος η παρακολούθηση των αριθμοδεικτών ρευστότητας, παρέχει τη δυνατότητα να διαπιστωθεί αν υπάρχει βελτίωση ή όχι της τρέχουσας οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης.

Σε γενικές γραμμές, για να θεωρηθεί ότι μια επιχείρηση βρίσκεται σε καλή οικονομική κατάσταση, από άποψης κεφαλαίων κίνησης, θα πρέπει να πληροί τις πιο κάτω υποχρεώσεις:

- Να μπορεί να ανταποκρίνεται στις καθημερινές απαιτήσεις των βραχυχρόνιων δανειστών και να είναι σε θέση να εξοφλεί τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις της.

- Να μπορεί να εκτελεί απρόσκοπτα τις εργασίες της και να μπορεί να εκμεταλλεύεται τυχόν παρουσιαζόμενες ευκαιρίες.
- Να μπορεί να ανταποκρίνεται στην εξόφληση απαιτητών τόκων και μερισμάτων των μετόχων της.

Καλή οικονομική κατάσταση υπάρχει όταν οι τρέχουσες δραστηριότητες, πέρα από την χρησιμοποίηση των κυκλοφοριακών στοιχείων, χρηματοδοτούνται και από τους βραχυχρόνιους πιστωτές. Έτσι αν αγοράζονται προϊόντα με πίστωση και στη συνέχεια ρευστοποιούνται μέσα στα χρονικά όρια των πιστώσεων, τότε η επιχείρηση μπορεί να λειτουργεί με τις διευκολύνσεις των πιστωτών της.

4.6.1. Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας

Ο αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας, είναι ο πλέον χρησιμοποιούμενος δείκτης και βρίσκεται αν διαιρέσουμε το σύνολο των κυκλοφοριακών στοιχείων μιας επιχείρησης με το σύνολο των βραχυχρονίων υποχρεώσεων της:

$$\text{Αριθμοδείκτης Γενικής Ρευστότητας} = \frac{\text{Διαθέσιμα} + \text{Απαιτήσεις} + \text{Αποθέματα}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$$

Οι κυριότερες κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων που περιλαμβάνονται στον αριθμητή του κλάσματος είναι τα διαθέσιμα (μετρητά, άμεσα ρευστοποιήσιμα χρεόγραφα), οι απαιτήσεις, τα αποθέματα, όχι οι προκαταβολές σε προμηθευτές και γενικά οι προκαταβολές.

Οι κυριότερες κατηγορίες βραχυχρονίων υποχρεώσεων, που περιλαμβάνονται στον παρονομαστή είναι οι βραχυχρόνιες υποχρεώσεις (πιστώσεις προμηθευτών, μερίσματα, δάνεια τραπεζών και όχι οι προκαταβολές πελατών και λοιπές προκαταβολές).

Ο αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας δεν δείχνει μόνο το μέτρο της ρευστότητας μιας επιχείρησης, αλλά και το περιθώριο ασφαλείας, που διατηρεί η διοίκηση, για να αντιμετωπίσει μια κάποια ανεπιθύμητη εξέλιξη στη ροή των κεφαλαίων κίνησης. Αν η

ροή είναι ομαλή και συνεχής και υπάρχει ακριβής αντιστοιχία μεταξύ εισερχομένων κεφαλαίων και εξοφλούμενων υποχρεώσεων, τότε η επιχείρηση δεν χρειάζεται να διατηρεί υψηλό περιθώριο σε κεφάλαιο κίνησης. Στην πραγματικότητα αυτό σπάνια συμβαίνει, γι' αυτό μια επιχείρηση θα πρέπει να διατηρεί επαρκή κυκλοφοριακά στοιχεία, για να είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις τρέχουσες υποχρεώσεις της, όταν αυτές καταστούν ληξιπρόθεσμες.

Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης γενικής ρευστότητας, τόσο καλύτερη από πλευράς ρευστότητας είναι η θέση της συγκεκριμένης επιχείρησης.

Κατά την μελέτη του αριθμοδείκτη γενικής ρευστότητας, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι διάφορες κατηγορίες που συνθέτουν το κυκλοφορούν ενεργητικό και το ποσοστό συμμετοχής κάθε μιας, στο σύνολο αυτού. Αυτό γιατί μια εταιρεία που έχει περισσότερα μετρητά είναι καλύτερη από άποψη ρευστότητας, θέση από μια που έχει περισσότερα αποθέματα, έστω και αν έχουν τον ίδιο δείκτη γενικής ρευστότητας. Για να είναι όσο το δυνατόν πληρέστερες οι πληροφορίες που μας δίνει ο αριθμοδείκτης αυτός, πρέπει να συνοδεύεται και από άλλους συμπληρωματικούς της ρευστότητας, αριθμοδείκτες, όπως:

- Τον αριθμοδείκτη ταχύτητας χορηγούμενων πιστώσεων ή εισπράξεως των απαιτήσεων.
- Τον αριθμοδείκτη ταχύτητας κυκλοφορίας των αποθεμάτων.
- Τον αριθμοδείκτη καθαρών πωλήσεων προς τα καθαρά κεφάλαια κίνησης.

Ο αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας παρέχει επίσης ένδειξη του βαθμού ασφαλείας, με τον οποίο βραχυχρόνιες πιστώσεις μπορούν να χορηγηθούν στην επιχείρηση από τους πιστωτές της, δηλαδή αντανάκλα την τρέχουσα ικανότητα της επιχείρησης να ανταποκρίνεται στην πληρωμή των καθημερινών απαιτητών υποχρεώσεων της. Πολλές φορές, όμως είναι δυνατό μια επιχείρηση να έχει υψηλό δείκτη γενικής ρευστότητας και να μην είναι σε θέση να καλύψει τις τρέχουσες υποχρεώσεις της. Αυτό μπορεί να συμβαίνει γιατί η επιχείρηση δεν κάνει ορθολογική κατανομή των κυκλοφορούντων σε σχέση με το το βαθμό ρευστοποίησης τους. Σαν αιτίες μιας τέτοιας κατάστασης, μπορούν να αναφερθούν η υπεραποθεματοποίηση ετοιμών προϊόντων και πρώτων υλών, η χαμηλή κυκλοφοριακή ταχύτητα αυτών και απαιτήσεων που δεν πρόκειται να εισπραχθούν ποτέ.

4.6.2 Αριθμοδείκτης ειδικής ρευστότητας

Ο αριθμοδείκτης ειδικής ρευστότητας επινοήθηκε για να περιλάβει όλα τα στοιχεία τα οποία μετατρέπονται άμεσα σε ρευστά διαθέσιμα και αγνοεί εκείνα τα οποία δεν είναι εύκολη η μετατροπή τους.

Ο δείκτης είναι το πηλίκο της διαιρέσεως του συνόλου των ταχέων ρευστοποιήσιμων περιουσιακών στοιχείων μιας επιχείρησης (μετρητά στο ταμείο καταθέσεις, χρεώγραφα και απαιτήσεις) με το σύνολο των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων, δηλαδή:

Αριθμοδείκτης Ειδικής Ρευστότητας =

$$\frac{\text{Διαθέσιμα} + \text{Απαιτήσεις}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$$

όλα τα αναφερόμενα στον αριθμητή του κλάσματος, είναι αυτά που μπορούν να μετατραπούν εύκολα σε μετρητά, πλην των απαιτήσεων που δεν είναι εύκολο να μετατραπούν σε χρήματα.

Στον υπολογισμό του αριθμοδείκτη δεν περιλαμβάνονται:

- Τα αποθέματα πρώτων και βοηθητικών υλών, ημικατεργασμένων και ετοιμών προϊόντων, γιατί δεν θεωρούνται ταχέως ρευστοποιήσιμα. Πράγματι απαιτείται αρκετό χρονικό διάστημα μέχρι την πώλησή τους ή μέχρι την μετατροπή των πρώτων υλών ή των ημικατεργασμένων σε έτοιμα προϊόντα. Εκτός αυτού υπάρχει αβεβαιότητα τόσο προς τη δυνατότητα πώλησης όλων των αποθεμάτων, αλλά και της τιμής πώλησής τους.
- Οι προκαταβληθείσες δαπάνες, οι οποίες κανονικά χρειάζονται κάποιο χρονικό διάστημα για να μετατραπούν σε χρήμα.

Αν μια επιχείρηση έχει δυσκολίες στην πώληση των ετοιμών προϊόντων της, τότε το μεγάλο ύψος αποθεμάτων δεν βοηθά στην εξυπηρέτηση τρεχουσών υποχρεώσεών της.

Ένας υψηλός δείκτης γενικής ρευστότητας λόγω μεγάλων αποθεμάτων δεν προσδίδει ρευστότητα στην επιχείρηση. Ως εκ τούτου ο αριθμοδείκτης ειδικής ρευστότητας αποτελεί καλύτερη ένδειξη της ικανότητας μιας εταιρείας να εξοφλεί τις τρέχουσες υποχρεώσεις της, από ότι ο προηγούμενος αριθμοδείκτης.

Αν τα αμέσως ρευστοποιήσιμα στοιχεία μιας επιχείρησης (κυκλοφορούν μείον αποθέματα) είναι μεγαλύτερα ή ίσα των τρεχουσών υποχρεώσεων μια εταιρεία βρίσκεται σε καλή οικονομική κατάσταση.

Ένας αριθμοδείκτης γύρω στην μονάδα θεωρείται ικανοποιητικός μόνον αν στις απαιτήσεις δεν συμπεριλαμβάνονται επισφαλείς ή ανεπίδεκτες εισπράξεως απαιτήσεις και αν η περίοδος είσπραξης των απαιτήσεων είναι ίδιος με τον χρόνο εξόφλησης των υποχρεώσεών της.

4.6.3 Αριθμοδείκτης ταμειακής ρευστότητας

Ο αριθμοδείκτης ταμειακής ρευστότητας είναι το πηλίκο της διαίρεσεως του συνόλου του διαθέσιμου ενεργητικού μιας επιχειρήσεως με το σύνολο των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της.

$$\text{Αριθμοδείκτης Ταμειακής Ρευστότητας} = \frac{\text{Διαθέσιμα}}{\text{Βραχυπροθεσμες Υποχρεώσεις}}$$

Ο αριθμοδείκτης ταμειακής ρευστότητας μας δίνει την εικόνα της επάρκειας ή όχι μετρητών στην επιχείρηση σε σχέση με τις τρέχουσες λειτουργικές της ανάγκες. Η ταμειακή ρευστότητα εκφράζει την ικανότητα μιας επιχείρησης για την εξόφληση των τρεχουσών και ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της με τα μετρητά που διαθέτει.

Ο παραπάνω αριθμοδείκτης μας δείχνει πόσες φορές τα διαθέσιμα στοιχεία μιας επιχείρησης καλύπτουν τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις της.

4.7 Αριθμοδείκτες Δραστηριότητας

Η αποτελεσματικότερη χρησιμοποίηση των περιουσιακών στοιχείων μιας επιχείρησης ενδιαφέρει τόσο τη διοίκηση, όσο και εκείνους που ενδιαφέρονται για αυτήν.

Υπάρχουν διάφοροι μέθοδοι που μπορούν να μετρήσουν την παραγωγικότητα και το βαθμό χρησιμοποίησης των περιουσιακών στοιχείων μιας επιχείρησης. Γενικά, όσο πιο εντατική είναι η χρησιμοποίηση των στοιχείων μιας εταιρείας τόσο τούτο αποβαίνει προς όφελός της.

Η χρησιμοποίηση ορισμένων αριθμοδεικτών δραστηριότητας βοηθά να προσδιορίσουμε τον βαθμό μετατροπής ορισμένων περιουσιακών στοιχείων σε χρήματα.

Εξετάζοντας τα οικονομικά δεδομένα μιας επιχείρησης ενδέχεται να γίνουν ορισμένες διαπιστώσεις. Μπορεί να υπάρχει μεγάλο ποσοστό αποθεμάτων στα κυκλοφοριακά της στοιχεία, πράγμα το οποίο παρέχει ένδειξη ότι τα στοιχεία αυτά δεν μετατρέπονται σε χρήμα με την πρέπουσα ταχύτητα και ευκολία. Βέβαια το γεγονός αυτό να δείχνει ότι η διοίκηση ακολουθεί μια μέτρια πολιτική αποθεμάτων. Ίσως όμως τούτο να οφείλετε και στην φύση των εργασιών της, διότι πολλές επιχειρήσεις πρέπει να κατέχουν πολλά αποθέματα.

Αντίθετα, σε πολλές περιπτώσεις η τυχόν διατήρηση στην επιχείρηση υψηλού ποσοστού ρευστού ή κρατικών ομολόγων μπορεί να δείχνει ότι ακολουθείται μια καλή πολιτική, διότι επιτρέπει στην επιχείρηση να εκμεταλλεύεται ευκαιρίες και να κατέχει ρευστά σε όχι καλές περιόδους. Η κατάσταση αυτή μπορεί να την ευνοεί και να αυξάνει την πιστοληπτική της ικανότητα.

Ωστόσο, μεγάλα ποσά σε ρευστά διαθέσιμα και προσωρινές επενδύσεις, δεν αυξάνουν την κερδοφόρα δυναμικότητα της επιχείρησης και γι' αυτό θα πρέπει να αποφεύγονται, εκτός και αν πρόκειται να επενδυθούν στο άμεσο μέλλον.

Είναι απαραίτητο, παράλληλα με τους αριθμοδείκτες ρευστότητας, να προσδιορίζονται και οι αριθμοδείκτες δραστηριότητας:

- Αριθμοδείκτης ταχύτητας είσπραξης των απαιτήσεων
- Αριθμοδείκτης ταχύτητας βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων
- Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας αποθεμάτων

4.7.1.Αριθμοδείκτης ταχύτητας είσπραξης απαιτήσεων

Ο αριθμοδείκτης ταχύτητας είσπραξης των απαιτήσεων βρίσκεται αν διαιρέσουμε την αξία των πιστωτικών πωλήσεων μέσα στην χρήση, με τον μέσο όρο απαιτήσεων της. Επειδή όμως δεν υπάρχουν στοιχεία για τις πιστωτικές πωλήσεις καθώς και τα στοιχεία που να λαμβάνονται να αναφέρονται στο ύψος των χορηγούμενων πιστώσεων, λαμβάνονται υπόψη οι καθαρές πωλήσεις της εταιρείας μέσα στην χρήση και το σύνολο των απαιτήσεων όπως λαμβάνονται από τον ισολογισμό.

$$\text{Αριθμοδείκτης Ταχύτητας Είσπραξης Απαιτήσεων} = \frac{\text{Καθαρές Πωλησεις}}{\text{Μεσος ορος απαιτησεων}}$$

Ο αριθμοδείκτης ταχύτητας είσπραξης των απαιτήσεων δείχνει πόσες φορές κατά μέσο όρο, εισπράττονται κατά τη διάρκεια της λογιστικής χρήσης οι απαιτήσεις της επιχείρησης.

Αν διαιρέσουμε τις ημερολογιακές ημέρες δια τον αριθμοδείκτη είσπραξης των απαιτήσεων, προκύπτει σε πόσες ημέρες, η επιχείρηση εισπράττει τις απαιτήσεις της. Το χρονικό αυτό διάστημα μετράει την ικανότητα της διοίκησης μιας επιχείρησης, αλλά και την πιστωτική της πολιτική. Μεγαλύτερη ταχύτητα στην είσπραξη των απαιτήσεων, σημαίνει μικρότερο ρίσκο από επισφαλείς πελάτες.

4.7.2. Αριθμοδείκτης ταχύτητας εξόφλησης βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων

Ο αριθμοδείκτης εξόφλησης των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων, βρίσκεται αν διαιρέσουμε τις αγορές με το μέσο ύψος βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων. Πολλές φορές όμως στην ανάλυση που κάνει ένας αναλυτής, δεν έχει στην διάθεσή του τις αγορές, οπότε στην περίπτωση αυτή, χρησιμοποιούμε το κόστος πωληθέντων.

$$\text{Αριθμοδείκτης Ταχύτητας Εξόφλησης Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων} = \frac{\text{Αγορες}}{\text{Μεσο υψος Βραχυπροθεσμων Υποχρεωσεων}}$$

Αν διαιρέσουμε τις ημερολογιακές ημέρες με τον αριθμοδείκτη αυτό, μας δείχνει πόσες φορές μέσα στη χρήση ανανεώθηκαν οι ληφθήσες από την επιχείρηση πιστώσεις ή αλλιώς πόσες φορές το κόστος πωληθέντων καλύπτει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της επιχείρησης.

4.7.3. Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας αποθεμάτων

Ο αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας του ενεργητικού μιας επιχειρήσεως εκφράζει το βαθμό χρησιμοποίησεως αυτού σε σχέση με τις πωλήσεις της.

Ο αριθμοδείκτης αυτός είναι το πηλίκο της διαιρέσεως των καθαρών πωλήσεων μιας χρήσεως με το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων της επιχειρήσεως, που χρησιμοποιούνται κατά τη διάρκεια της αυτής χρήσεως για την επίτευξη των πωλήσεών της.

$$\text{Αριθμοδείκτης Ταχύτητας Κυκλοφορίας Ενεργητικού} = \frac{\text{Καθαρες Πωλησεις}}{\text{Συνολο Ενεργητικου}}$$

Ένας υψηλός αριθμοδείκτης κυκλοφορίας ενεργητικού σημαίνει ότι η επιχείρηση χρησιμοποιεί εντατικά τα περιουσιακά της στοιχεία προκειμένου να πραγματοποιεί τις πωλήσεις της. Αντίθετα, ένας χαμηλός αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ενεργητικού αποτελεί ένδειξη όχι εντατικής χρησιμοποίησεως των περιουσιακών της

στοιχείων, οπότε θα πρέπει ή να αυξήσει το βαθμό χρησιμοποίησής τους ή να προβεί σε ρευστοποίηση μέρους των περιουσιακών της στοιχείων.

Με άλλα λόγια ο αριθμοδείκτης αυτός δεν δείχνει αν υπάρχει ή όχι υπερεπένδυση κεφαλαίων στην επιχείρηση σε σχέση με το ύψος των πωλήσεων που πραγματοποιεί.

Η παρακολούθηση του δείκτη αυτού διαχρονικά δείχνει την πορεία της επιχειρήσεως ως προς το βαθμό χρησιμοποίησής των περιουσιακών της στοιχείων.

Για να έχει μεγαλύτερη πληροφοριακή αξία, ο αριθμοδείκτης αυτός πρέπει να συγκρίνεται με τον αντίστοιχο μέσο όρο του κλάδου όπου ανήκει η συγκεκριμένη επιχείρηση.

Η ανοδική πορεία του εν λόγω αριθμοδείκτη διαχρονικά παρέχει ένδειξη μιας πιο εντατικής εκμεταλλεύσεως των στοιχείων του ενεργητικού και τούτου γιατί η άνοδος του συνδέεται είτε με αύξηση των πωλήσεων, είτε με αναλογικά μεγαλύτερη αύξηση των πωλήσεων σε σχέση με την αύξηση του ενεργητικού της επιχειρήσεως.

Αντίθετα μείωση του αριθμοδείκτη διαχρονικά παρέχει μια ολοένα μικρότερης χρησιμοποίησής του ενεργητικού σε σχέση με τις πωλήσεις, πράγμα που στην ουσία σημαίνει μια κάποια υπερεπένδυση κεφαλαίων στα στοιχεία του ενεργητικού. Ο αριθμοδείκτης αυτός επηρεάζεται από τη μέθοδο αποσβέσεων που ακολουθεί κάθε επιχείρηση.

4.8 Αριθμοδείκτες αποδοτικότητας

Με αυτούς μετράται η αποδοτικότητα μιας επιχειρήσεως, η δυναμικότητα των κερδών της και η ικανότητα της διοικήσεώς της.

Η ανταμοιβή των επενδυτών – μετόχων και των πιστωτών, για τα κεφάλαια που έχουν τοποθετήσει και για τους κινδύνους που έχουν αναλάβει, μετράται με την αποδοτικότητα της επιχειρήσεως η οποία αντανακλά την ικανότητά της να πραγματοποιεί κέρδη.

Για την μέτρηση της αποδοτικότητας χρησιμοποιούνται διάφορα κριτήρια, όπως η πορεία του όγκου των πωλήσεων, της παραγωγής, των κερδών κλπ. Τα κριτήρια όμως αυτά πρέπει να συσχετιστούν τόσο μεταξύ τους όσο και με άλλα μεγέθη, που έχουν σχέση με την επιχείρηση.

Ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητας αναφέρεται αφενός στις σχέσεις κερδών και απασχολουμένων κεφαλαίων στην επιχείρηση και αφετέρου στις σχέσεις μεταξύ κερδών

και πωλήσεων. Επίσης οι αριθμοδείκτες αποδοτικότητας δείχνουν πόσο αποτελεσματικά λειτούργησε η επιχείρηση. Κατά τη διάρκεια μιας ή και περισσότερων χρήσεων. Γενικά, οι αριθμοδείκτες αποδοτικότητας υπολογίζονται είτε με βάση τις πωλήσεις της επιχείρησης κατά τη διάρκεια μιας χρήσεως, είτε με βάση τις επενδύσεις της. Αυτοί διακρίνονται σε τρεις.

- Αριθμοδείκτης μικτού περιθωρίου ή μικτού κέρδους
- Αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου ή καθαρού κέρδους
- Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας απασχολουμένων κεφαλαίων

4.8.1. Αριθμοδείκτης μικτού περιθωρίου ή μικτού κέρδους

Ο αριθμοδείκτης μικτού περιθωρίου ή μικτού κέρδους βρίσκεται αν διαιρέσουμε τα μικτά κέρδη της χρήσεως με τις καθαρές πωλήσεις αυτής και δείχνει το μικτό κέρδος που απολαμβάνει μια επιχείρηση από την πώληση προϊόντων αξίας 100 ευρώ.

Ο υπολογισμός του μικτού κέρδους είναι πολύ σημαντικός για τις επιχειρήσεις γιατί παρέχει ένα μέτρο αξιολογήσεως της αποδοτικότητάς τους.

Αριθμοδείκτης μικτού περιθωρίου ή μικτού κέρδους =

$$100 \times \frac{\text{Μικτα Κερδη}}{\text{Καθαρες Πωλησεις Χρησεως}}$$

Ο αριθμοδείκτης μικτού κέρδους δείχνει τη λειτουργική αποτελεσματικότητα μιας επιχείρησης, καθώς και την πολιτική τιμών αυτής. Με άλλα λόγια δείχνει, αν η επιχείρηση μπορεί να καλύπτει τα λειτουργικά και άλλα έξοδά της και συγχρόνως να της αφήνει ένα καθαρό κέρδος με τις πωλήσεις και τα ίδια τα κεφάλαια που απασχολεί.

Μια επιχείρηση για να θεωρηθεί επιτυχημένη θα πρέπει να έχει ένα αρκετά υψηλό ποσοστό μικτού κέρδους που να της επιτρέπει να καλύπτει τα λειτουργικά και άλλα έξοδά της και συγχρόνως να της αφήνει ένα ικανοποιητικό καθαρό κέρδος σε σχέση με τις πωλήσεις και τα ίδια κεφάλαια που απασχολεί.

Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμοδείκτης μικτού κέρδους τόσο μεγαλύτερη από απόψεως κερδών είναι η θέση της επιχειρήσεως διότι μπορεί να αντιμετωπίσει χωρίς δυσκολία αύξηση του κόστους των πωλουμένων προϊόντων της.

Ένας υψηλός αριθμοδείκτης μικτού κέρδους δείχνει την ικανότητα της διοικήσεως μιας επιχειρήσεως να επιτυγχάνει φθηνές αγορές και να πωλεί σε υψηλές τιμές. Αντίθετα ένας χαμηλός αριθμοδείκτης χαμηλού κέρδους δείχνει μία όχι καλή πολιτική της διοικήσεως στον τομέα αγορών και πωλήσεων. Το γεγονός αυτό οδηγεί σε στασιμότητα πωλήσεων με αποτέλεσμα να μην πραγματοποιούνται αγορές σε μεγάλες ποσότητες, που θα μπορούσαν να επιτευχθούν σε χαμηλές τιμές. Ακόμη ένας χαμηλός αριθμοδείκτης μπορεί να παρέχει ένδειξη ότι η επιχείρηση έχει να κάνει επενδύσεις, που δεν δικαιολογούνται από τον όγκο των πωλήσεων της, με αποτέλεσμα να έχει αυξημένο κόστος παραγωγής των προϊόντων της. Η συνεχής παρακολούθηση αυτού του δείκτη για μια σειρά ετών μας παρέχει ένδειξη για την πορεία της εταιρείας διαχρονικά.

4.8.2. Αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου ή καθαρού κέρδους

Ο αριθμοδείκτης καθαρού κέρδους βρίσκεται αν διαιρέσουμε τα καθαρά λειτουργικά κέρδη μιας περιόδου με το σύνολο των καθαρών πωλήσεων της ίδιας περιόδου.

Αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου ή καθαρού κέρδους =

$$100 \times \frac{\text{Καθαρα Κερδη}}{\text{Καθαρες Πωλησεις Χρησεως}}$$

Ο αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου δείχνει το ποσοστό του καθαρού κέρδους που επιτυγχάνει μια επιχείρηση από τις πωλήσεις της, δηλ. δείχνει το κέρδος από τις λειτουργικές της δραστηριότητες.

Με άλλα λόγια ο αριθμοδείκτης αυτός δείχνει το ποσοστό κέρδους που μένει στην επιχείρηση μετά την αφαίρεση από τις καθαρές πωλήσεις του κόστους πωληθέντων και των λοιπών εξόδων.

Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμοδείκτης καθαρού κέρδους, τόσο πιο επικερδής είναι η επιχείρηση. Ο αριθμοδείκτης καθαρού κέρδους είναι πολύ χρήσιμος, δεδομένου

ότι η διοίκηση βασίζεται στις προβλέψεις των αναλυτών για τα μελλοντικά καθαρά κέρδη της επιχειρήσεως επί του προβλεπόμενου ύψους πωλήσεων και του ποσοστού καθαρού κέρδους.

4.8.3. Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας απασχολούμενων Κεφαλαίων

Ο αριθμοδείκτης αυτός δείχνει την αποδοτικότητα της επιχειρήσεως ανεξάρτητα από τις πηγές προελεύσεως των κεφαλαίων της. Επίσης δείχνει:

- α) την ικανότητά της για πραγματοποίηση κερδών και
- β) το βαθμό επιτυχίας της διοικήσεώς της στη χρησιμοποίηση των ιδίων και ξένων κεφαλαίων.

Ο παραπάνω αριθμοδείκτης μετρά την κερδοφόρα δυναμικότητα του συνόλου των απασχολούμενων στην επιχείρηση κεφαλαίων (ιδίων + ξένων) και μπορεί να υπολογιστεί είτε για το σύνολο μιας επιχείρησης είτε για τμήματα αυτής.

Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας απασχολούμενων κεφαλαίων =

$$100 \times \frac{\text{Καθαρά Κερδη} + \text{Χρηματοοικο νομικά Εξόδα}}{\text{Συνολικά Απασχολούμενα Κεφαλαία}}$$

Ο υπολογισμός του αριθμοδείκτη αποδοτικότητας του συνόλου των απασχολούμενων από την επιχείρηση κεφαλαίων γίνεται αν διαιρέσουμε τα καθαρά κέρδη της επιχειρήσεως, πριν από την αφαίρεση των τόκων και των λοιπών χρηματοοικονομικών εξόδων, με το σύνολο των απασχολούμενων σ' αυτήν κεφαλαίων κατά την αυτή χρήση.

Ο αριθμοδείκτης αυτός είναι από τους σημαντικότερους αριθμοδείκτες μετρήσεως της αποδοτικότητας μιας επιχείρησης διότι:

α) ένας χαμηλός αριθμοδείκτης αποδοτικότητας συνόλου απασχολούμενων κεφαλαίων μπορεί εύκολα να μηδενιστεί, σε περίπτωση που η επιχείρηση αντιμετωπίσει περίοδο κρίσεως.

β) αν ο αριθμοδείκτης αυτός είναι χαμηλότερος από το κόστος των δανειακών κεφαλαίων, τυχόν αύξηση αυτών θα μειώσει τα κατά νέα δανειακά κεφάλαια που θα

Διοικητική & Χρηματοοικονομική Αξιολόγηση της Δημοτικής Επιχείρησης
Υδρευσης - Αποχέτευσης Καλαμάτας (Δ.Ε.Υ.Α.Κ)

χρησιμοποιηθούν σε τομείς όπου η αποδοτικότητα του συνόλου των απασχολουμένων σ' αυτούς κεφαλαίων είναι υψηλότερη από τη μέση αποδοτικότητα των συνολικών κεφαλαίων της επιχειρήσεως.

γ) ένας μόνιμα χαμηλός αριθμοδείκτης αποδοτικότητας των συνολικών κεφαλαίων ενός ή περισσοτέρων τμημάτων μιας επιχειρήσεως, παρέχει ένδειξη για ενδεχόμενη διακοπή της δραστηριότητάς τους.

δ) ο υπολογισμός της αποδοτικότητας του συνόλου των απασχολουμένων κεφαλαίων αποτελεί οδηγό στις περιπτώσεις που μία επιχείρηση πρόκειται να προβεί σε εξαγορά κάποιας άλλης ή άλλων επιχειρήσεων ή να αναλάβει νέες δραστηριότητες.

4.9. Αριθμοδείκτες διαρθρώσεως κεφαλαίων και βιωσιμότητας

Με αυτούς εκτιμάται η μακροχρόνια ικανότητα μιας επιχειρήσεως να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις της και ο βαθμός προστασίας που απολαμβάνουν οι πιστωτές της.

Η διαδικασία προσδιορισμού της οικονομικής καταστάσεως μιας επιχειρήσεως από μακροχρόνια σκοπιά περιλαμβάνει την ανάλυση της διαρθρώσεως των κεφαλαίων της. Λέγοντας διάρθρωση των κεφαλαίων μιας επιχείρησης εννοούμε τα διάφορα είδη και τις μορφές των κεφαλαίων που χρησιμοποιεί για τη χρηματοδότησή της. Έτσι έχουμε τα μόνιμα (ίδια) κεφάλαια, ως και τις βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της, από τις διάφορες αυτές μορφές υποχρεώσεων. Άλλες εξαφανίζονται με την παροχή υποθήκης ή προσημειώσεως ή ενέχυρου, ενώ για άλλες δεν παρέχεται. Καμία εμπράγματη ασφάλεια στους πιστωτές.

Η σπουδαιότητα της διαρθρώσεως των κεφαλαίων απορρέει από την ουσιαστική διαφορά που υπάρχει μεταξύ των ιδίων και των δανειακών κεφαλαίων. Τα ίδια κεφάλαια είναι εκείνα που επωμίζονται τον επιχειρηματικό κίνδυνο που αναπόφευκτα υπάρχει σε κάθε επιχείρηση. Το χαρακτηριστικό των ιδίων κεφαλαίων είναι ότι δεν έχουν ορισμένο χρόνο επιστροφής ούτε εξασφαλισμένη απόδοση, δεδομένου ότι η διανομή μερίσματος στους μετόχους εξαρτάται από την απόφασή της διοικήσεως και της γενικής συνελεύσεως των μετόχων. Τα ίδια κεφάλαια, επειδή θεωρούνται μόνιμα, επενδύονται κατά κανόνα σε μακροχρόνιες επενδύσεις και εκτίθενται σε περισσότερους κινδύνους από ότι τα δανεικά. Αντίθετα, τα δανειακά κεφάλαια πρέπει να εξοφληθούν προσαυξημένα με τους τόκους τους σε τακτά χρονικά διαστήματα, ανεξάρτητα από την οικονομική θέση της επιχείρησης.

Σε περίπτωση που η επιχείρηση δεν είναι σε θέση να εξοφλήσει τις υποχρεώσεις, που απορρέουν από τη χρησιμοποίηση των ξένων κεφαλαίων θα έχει ως συνέπεια να υποστούν ζημιά τα ίδια κεφάλαια αυτής. Όσο μεγαλύτερη είναι η αναλογία των ξένων κεφαλαίων στο σύνολο των κεφαλαίων μιας επιχειρήσεως τόσο περισσότερο χρεωμένη εμφανίζεται αυτή και τόσο μεγαλύτερες είναι οι σταθερές επιβαρύνσεις και υποχρεώσεις της για την εξόφλησή της.

Όταν τα κέρδη μιας επιχειρήσεως παρουσιάζουν διακυμάνσεις, η ύπαρξη μεγάλου ποσοστού δανειακών κεφαλαίων τείνει να αυξήσει το δανεισμό, ο οποίος ενδέχεται να επιδράσει σοβαρά στα κέρδη και να τα καταστήσει περισσότερο ασταθή.

Μεγάλο ποσοστό υποχρεώσεων στη διάρθρωση των κεφαλαίων μιας επιχειρήσεως αυξάνει τον κίνδυνο τόσο για τους επενδυτές μετόχους όσο και για τους

πιστωτές της. Αυτό συμβαίνει διότι αν οι πιστωτές δεν ικανοποιηθούν, θα επιδιώξουν την εξόφλησή τους με οποιονδήποτε τρόπο.

Η άριστη διάρθρωση κεφαλαίων για μια επιχείρηση είναι εκείνη που κατορθώνει να επιφέρει ισορροπία μεταξύ του αναλαμβανόμενου κινδύνου και της αποδόσεως της επιχείρησης και η οποία μεγιστοποιεί την τιμή των μετοχών αυτής στην αγορά, ενώ ταυτόχρονα ελαχιστοποιεί το κόστος των κεφαλαίων της. Εφόσον η μεγιστοποίηση της τιμής των μετοχών της επιχείρησης και η ελαχιστοποίηση του κόστους των κεφαλαίων αυτής ταυτίζονται χρονικά, το πρόβλημα ευρέσεως της άριστης διάρθρωσεως κεφαλαίων είναι πρόβλημα μεγιστοποίησης της αξίας της ή ελαχιστοποίησης του κόστους των κεφαλαίων της.

Οι Αριθμοδείκτες αυτοί διακρίνονται στους ακόλουθους:

- Αριθμοδείκτης Ιδίων Κεφαλαίων προς Συνολικά Κεφάλαια
- Αριθμοδείκτης Ιδίων Κεφαλαίων προς Πάγια
- Αριθμοδείκτης Κυκλοφορούντος Ενεργητικού προς συνολικές υποχρεώσεις

4.9.1. Αριθμοδείκτης Ιδίων Κεφαλαίων προς Συνολικά Κεφάλαια

Ο παραπάνω αριθμοδείκτης δείχνει το ποσοστό του συνόλου των ενεργητικών στοιχείων μιας επιχείρησης, που έχει χρηματοδοτηθεί από τους φορείς της.

Αριθμοδείκτης ιδίων κεφαλαίων προς πάγια =

$$\frac{\text{Ιδια Κεφαλαία}}{\text{Καθαρά Πάγια}}$$

Ο αριθμοδείκτης ιδίων προς συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια είναι σπουδαίος διότι εμφανίζει την οικονομική δύναμη αυτής με το να παρέχει ένδειξη για την ύπαρξη ή όχι πίεσεως για την εξόφληση και εξυπηρέτηση των υποχρεώσεών της.

Όσο μεγαλύτερο είναι το ύψος των ιδίων κεφαλαίων μιας επιχειρήσεως σε σχέση με τις υποχρεώσεις της τόσο μεγαλύτερη προστασία παρέχεται στους δανειστές της και

τόσο μικρότερη πίεση ασκείται σε αυτή για την εξόφληση των υποχρεώσεών της και την πληρωμή τόκων.

Ένας υψηλός αριθμοδείκτης ιδίων προς συνολικά κεφάλαια δείχνει ότι υπάρχει μικρή πιθανότητα οικονομικής δυσκολίας για την εξόφληση των υποχρεώσεων μιας επιχειρήσεως. Αντίθετα, ένας πολύ χαμηλός αριθμοδείκτης αποτελεί ένδειξη μιας πιο επικίνδυνης καταστάσεως, λόγω της πιθανότητας να προκύψουν μεγάλες ζημιές στην επιχείρηση των οποίων το βάρος για την κάλυψη θα φέρουν τα ίδια κεφάλαια. Τούτο γίνεται εμφανέστερο σε περιόδους χαμηλών κερδών συνοδευόμενων από την πίεση εξοφλήσεως υποχρεώσεων, οπότε επιχειρήσεις με χαμηλή σχέση ιδίων προς συνολικά κεφάλαια βρίσκονται σε δύσκολη θέση.

4.9.2. Αριθμοδείκτης Ιδίων Κεφαλαίων προς Καθαρά Πάγια

Ο αριθμοδείκτης ιδίων κεφαλαίων προς πάγια προσδιορίζεται αν διαιρέσουμε τα ίδια κεφάλαια μιας επιχειρήσεως με το σύνολο των επενδύσεών της σε πάγια, όπως αυτά αναγράφονται στα λογιστικά βιβλία.

Αριθμοδείκτης ιδίων κεφαλαίων προς πάγια =

$$\frac{\text{Ιδια Κεφαλαία}}{\text{Καθαρά Πάγια}}$$

Με τον υπολογισμό του αριθμοδείκτη αυτού σκοπείται η εύρεση του τρόπου χρηματοδότησης των παγίων επενδύσεων μιας επιχειρήσεως. Έτσι όταν τα ίδια κεφάλαια μιας επιχειρήσεως είναι μεγαλύτερα των επενδύσεών της σε πάγια, τότε ένα μέρος των κεφαλαίων κινήσεως αυτής προέρχεται από τους μετόχους της. Αντίθετα, όταν τα ίδια κεφάλαια είναι μικρότερα των επενδύσεων σε πάγια, τότε για τη χρηματοδότηση των παγίων στοιχείων της έχουν χρησιμοποιηθεί, εκτός από τα ίδια και ξένα κεφάλαια.

Ο παραπάνω αριθμοδείκτης δείχνει την πολιτική που ακολουθεί μία επιχείρηση ως προς τον τρόπο χρηματοδότησεως των παγίων της στοιχείων.

Ένας χαμηλός αριθμοδείκτης ιδίων κεφαλαίων προς πάγια ενδέχεται να αντανάκλα μία κάποια υπερεπένδυση των κεφαλαίων της επιχειρήσεως σε ακίνητα και λοιπά πάγια στοιχεία.

4.9.3. Αριθμοδείκτης Κυκλοφορούντος Ενεργητικού προς Συνολικές Υποχρεώσεις

Ο αριθμοδείκτης των κυκλοφοριακών στοιχείων μιας επιχειρήσεως προς το σύνολο των υποχρεώσεών της δείχνει τη ρευστότητα των μακροχρόνιων υποχρεώσεών της.

**Αριθμοδείκτης κυκλοφορούντος ενεργητικού
προς συνολικές υποχρεώσεις =**

$$100 \times \frac{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό}}{\text{Συνολικές Υποχρεώσεις}}$$

Ο αριθμοδείκτης αυτός είναι σημαντικός αν ληφθεί υπόψη ότι ορισμένα κυκλοφοριακά στοιχεία έχουν σχετικά χαμηλό βαθμό ρευστοποίησης. Ο αριθμοδείκτης αυτός επηρεάζεται αντίστροφα (αρνητικά) από λειτουργικές και έκτακτες ζημιές. Είναι φανερό ότι, η βραχυχρόνιοι πιστωτές προστατεύονται περισσότερο καθώς το κεφάλαιο κινήσεως μιας επιχειρήσεως αυξάνεται με κεφάλαια των φορέων αυτής. Ένας σχετικά υψηλός αριθμοδείκτης παρέχει ένδειξη ότι, αν δεν υπάρξουν υπερβολικές ζημιές από τη ρευστοποίηση των κυκλοφοριακών στοιχείων, η μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις θα μπορούν να εξοφληθούν από τα κεφάλαια κινήσεως.

4.10 Ανάλυση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της ΔΕΥΑΚ για τα έτη 2011-2013

Ανάλυση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της ΔΕΥΑ Καλαμάτας για τα έτη 2011-2013

Αριθμοδείκτες Ρευστότητας

➤ *Αριθμοδείκτης Γενικής Ρευστότητας:*

Αριθμοδείκτης Γενικής Ρευστότητας =	
$\frac{\text{Διαθέσιμα} + \text{Απαιτήσεις} + \text{Αποθέματα}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$	
2011	1,4
2012	1,9
2013	2,4

	Αποθέματα	Απαιτήσεις	Διαθέσιμα	Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις
2011	395.830,54	4.646.719,20	623.535,43	3.986.556,63
2012	442.470,39	5.952.167,16	1.288.594,42	4.040.773,66
2013	558.455,12	6.723.703,94	1.869.027,28	3.774.254,01

Ο αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας εκφράζει την ικανότητα της επιχείρησης να αντιμετωπίζει τις τρέχουσες (βραχυπρόθεσμες) υποχρεώσεις της.

Στη συγκεκριμένη επιχείρηση παρατηρείται ότι ο δείκτης αυτός είναι μεγαλύτερος από τη μονάδα και στις τρεις υπό εξέταση περιόδους (2011, 2012 και 2013). Αυτό φανερώνει ότι οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της ΔΕΥΑΚ καλύπτονται εξ ολοκλήρου από το κυκλοφορούν ενεργητικό. Παρατηρώντας τα έτη διακρίνει κανείς μια σαφή βελτίωση του δείκτη αυτού, όπως προκύπτει άλλωστε από τις τιμές των μεγεθών που συνθέτουν τον τύπο από τον οποίο προκύπτουν οι αριθμοδείκτες γενικής ρευστότητας. Η παραπάνω διακύμανση χαρακτηρίζεται ως λογική αν λάβει κάποιος

Διοικητική & Χρηματοοικονομική Αξιολόγηση της Δημοτικής Επιχείρησης
Υδρευσης - Αποχέτευσης Καλαμάτας (Δ.Ε.Υ.Α.Κ)

υπόψη την οικονομική κρίση που επηρέασε σε μεγάλο βαθμό τις επιχειρήσεις του δημοσίου και ευρύτερου δημοσίου τομέα. Τέλος, διακρίνεται σημαντική αύξηση στα διαθέσιμα (σχεδόν διπλασιασμός από το έτος 2011 στο 2012) με αποτέλεσμα την αισθητή αύξηση του αριθμοδείκτη.

➤ *Αριθμοδείκτης Ειδικής Ρευστότητας:*

Αριθμοδείκτης Ειδικής Ρευστότητας =	
$\frac{\text{Διαθέσιμα} + \text{Απαιτήσεις}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$	
2011	1,3
2012	1,8
2013	2,3

	Απαιτήσεις	Διαθέσιμα	Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις
2011	4.646.719,20	623.535,43	3.986.556,63
2012	5.952.167,16	1.288.594,42	4.040.773,66
2013	6.723.703,94	1.869.027,28	3.774.254,01

Ο αριθμοδείκτης ειδικής ρευστότητας ακολουθεί την πορεία του αριθμοδείκτη γενικής ρευστότητας εμφανίζοντας ανάλογη άνοδο της τιμής. Αυτό κυρίως συμβαίνει διότι ο τύπος υπολογισμού του αριθμοδείκτη ειδικής ρευστότητας στον αριθμητή εμπεριέχει τα διαθέσιμα και τις απαιτήσεις. Όπως προαναφέρθηκε τα διαθέσιμα από το έτος 2011 στο 2012 διπλασιάζονται ενώ παρατηρείται αισθητή αύξηση κατά το επόμενο έτος (2013). Ο συγκεκριμένος αριθμοδείκτης αφορά όλα εκείνα τα στοιχεία τα οποία ρευστοποιούνται εύκολα και άμεσα, με αποτέλεσμα τυχόν αύξηση του να μπορεί να ερμηνευθεί ως ένα αισιόδοξο μήνυμα για την μετέπειτα πορεία της επιχείρησης.

Διοικητική & Χρηματοοικονομική Αξιολόγηση της Δημοτικής Επιχείρησης
Υδρευσης - Αποχέτευσης Καλαμάτας (Δ.Ε.Υ.Α.Κ)

➤ *Αριθμοδείκτης Ταμειακής Ρευστότητας:*

Αριθμοδείκτης Ταμειακής Ρευστότητας =	
$\frac{\text{Διαθέσιμα}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}}$	
2011	0,2
2012	0,3
2013	0,5

	Διαθέσιμα	Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις
2011	623.535,43	3.986.556,63
2012	1.288.594,42	4.040.773,66
2013	1.869.027,28	3.774.254,01

Ο δείκτης αυτός εκφράζει την ικανότητα της επιχείρησης για την εξόφληση των τρεχουσών και ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της με τα μετρητά που διαθέτει. Λόγω της αύξησης των διαθεσίμων που παρατηρείται τις δύο επόμενες χρονιές και ειδικότερα του διπλασιασμού των καταθέσεων (όπως προκύπτει από τον ισολογισμό της ΔΕΥΑΚ) για το έτος 2012 προκύπτει αύξηση του αριθμοδείκτη ταμειακής ρευστότητας καθώς επηρεάζεται άμεσα από αυτά.

Αριθμοδείκτες Δραστηριότητας

- *Αριθμοδείκτης ταχύτητας είσπραξης απαιτήσεων*

Αριθμοδείκτης Ταχύτητας Είσπραξης Απαιτήσεων =	
$\frac{\text{Καθαρές Πωλήσεις}}{\text{Μέσος όρος απαιτήσεων}}$	
2011	1,5
2012	1,3
2013	1,1

	Καθαρές Πωλήσεις	Μέσος όρος Απαιτήσεων
2011	6.618.541,04	4.431.196,29
2012	6.705.810,28	5.298.943,18
2013	6.694.118,53	6.287.935,55

Ο συγκεκριμένος δείκτης καταδεικνύει αν οι απαιτήσεις μιας επιχείρησης είναι πολύ μεγάλες σε σύγκριση με της πωλήσεις της. Ανάλογος με την ταχύτητα είσπραξης των απαιτήσεων είναι ο χρόνος δέσμευσης των απαιτήσεων. Μεγάλη ταχύτητα στην είσπραξη των απαιτήσεων σημαίνει μικρότερη πιθανότητα ζημιών από επισφαλείς πελάτες. Η παρακολούθηση της τάσης είναι διαχρονικά χρήσιμη για την αξιολόγηση της ποιότητας και της ρευστότητας των απαιτήσεων.

Για να γίνει κατανοητή ποια είναι πραγματικά η μέση διάρκεια που τα κεφάλαια της ΔΕΥΑΚ δεσμεύονται από τους πελάτες της αρκεί να διαιρέσουμε τις ημέρες του έτους με τον αριθμοδείκτη ταχύτητας είσπραξης απαιτήσεων. Συνεπώς:

$$\text{Μέση διάρκεια παραμονής των απαιτήσεων στην επιχείρηση} = \frac{365 \text{ ημέρες}}{\text{αριθμοδείκτης ταχύτητας είσπραξης απαιτήσεων}}$$

Διοικητική & Χρηματοοικονομική Αξιολόγηση της Δημοτικής Επιχείρησης
Υδρευσης - Αποχέτευσης Καλαμάτας (Δ.Ε.Υ.Α.Κ)

	Μέση διάρκεια παραμονής των απαιτήσεων στην επιχείρηση
2011	243
2012	280
2013	331

Παρατηρώντας τον παραπάνω πίνακα για τις υπό εξέταση χρονικές περιόδους συμπεραίνεται ότι ο χρόνος παραμονής των απαιτήσεων στην επιχείρηση αυξάνεται αντί να μειώνεται. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να δεσμεύονται κεφάλαια τα οποία έχουν πέρα από το χρηματικό κόστος και ένα κόστος ευκαιρίας, αφού θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν σε ενδεχόμενες επενδύσεις.

➤ *Αριθμοδείκτης ταχύτητας εξόφλησης βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων*

<p align="center">Αριθμοδείκτης Ταχύτητας Εξόφλησης Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων =</p> $\frac{\text{Αγορές}}{\text{Μεσο υψος Βραχυπροθεσμων Υποχρεωσεων}}$	
2011	0,09
2012	0,1
2013	0,9

	Αγορές	Μέσος ύψος Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων
2011	344.989,77	3.962.034,87
2012	397.469,20	4.014.665,14
2013	351.759,15	3.907.513,83

Ο αριθμοδείκτης ταχύτητας εξόφλησης βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων δείχνει πόσες φορές οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της επιχείρησης καλύπτονται από το κόστος πωληθέντων ή αλλιώς συνδέει το κόστος πωληθέντων με τις αγορές

Διοικητική & Χρηματοοικονομική Αξιολόγηση της Δημοτικής Επιχείρησης
Υδρευσης - Αποχέτευσης Καλαμάτας (Δ.Ε.Υ.Α.Κ)

εμπορευμάτων και αποθεμάτων με πίστωση από τους προμηθευτές και γενικότερα τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμοδείκτης, τόσο γρηγορότερα μπορεί να ικανοποιεί τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της η επιχείρηση. Κατά συνέπεια με την αύξηση των ταμειακών διαθεσίμων από το 2011 έως το 2013 η επιχείρηση εμφανίζει μεγαλύτερη δυνατότητα αποπληρωμής των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της, όπως αυτό διαφαίνεται από την αύξηση του αριθμοδείκτη ταχύτητας εξόφλησης βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων.

➤ *Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ενεργητικού*

Αριθμοδείκτης Ταχύτητας Κυκλοφορίας Ενεργητικού =	
$\frac{\text{Καθαρές Πωλήσεις}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}$	
2011	0,14
2012	0,13
2013	0,12

	Καθαρές Πωλήσεις	Σύνολο Ενεργητικού
2011	6.618.541,04	49.199.615,57
2012	6.705.810,28	51.480.565,10
2013	6.694.118,53	52.882.805,40

Από το 2011 έως το 2013 παρατηρείται μια μικρή μείωση του αριθμοδείκτη ταχύτητας κυκλοφορίας ενεργητικού χαρακτηρίζοντας έτσι την αδυναμία της επιχείρησης να χρησιμοποιήσει εντατικά τα περιουσιακά της στοιχεία προκειμένου να πραγματοποιήσει πωλήσεις. Με άλλα λόγια διακρίνεται μια υπερεπένδυση κεφαλαίων στην επιχείρηση χωρίς αυτά να μπορούν να επιφέρουν ανάλογο ύψος πωλήσεων.

Αριθμοδείκτες Αποδοτικότητας

- Αριθμοδείκτης μικτού περιθωρίου ή μικτού κέρδους

Αριθμοδείκτης μικτού περιθωρίου ή μικτού κέρδους =	
$100 \times \frac{\text{Μικτα Κερδη}}{\text{Καθαρες Πωλησεις Χρησεως}}$	
2011	13%
2012	22,5%
2013	16%

	Μικτά Κέρδη	Καθαρές Πωλήσεις
2011	860.267,51	6.618.541,04
2012	1.506.094,37	6.705.810,28
2013	1.079.636,49	6.694.118,53

Ο συγκεκριμένος αριθμοδείκτης είναι πολύ σημαντικός διότι παρέχει ένα μέτρο αξιολόγησης της αποδοτικότητας της επιχείρησης. Όσο μεγαλύτερος είναι αυτός τόσο καλύτερη από απόψεως κερδών είναι η θέση της επιχείρησης. Ο υψηλός αριθμοδείκτης μικτού κέρδους δείχνει την ικανότητα της διοίκησης της επιχείρησης να επιτυγχάνει φθηνές αγορές και να πουλά σε υψηλές τιμές.

Με βάση τα ανωτέρω και λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα διακρίνεται μια διακύμανση στις τιμές του εν λόγω αριθμοδείκτη με τη μέγιστη τιμή να βρίσκεται στο έτος 2012.

Διοικητική & Χρηματοοικονομική Αξιολόγηση της Δημοτικής Επιχείρησης
Υδρευσης - Αποχέτευσης Καλαμάτας (Δ.Ε.Υ.Α.Κ)

- Αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου ή καθαρού κέρδους

Αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου ή καθαρού κέρδους =	
$100 \times \frac{\text{Καθαρά Κέρδη}}{\text{Καθαρές Πωλήσεις Χρησεως}}$	
2011	1,8%
2012	18,5%
2013	20,4%

	Καθαρά Κέρδη	Καθαρές Πωλήσεις
2011	121.022,73	6.618.541,04
2012	1.259.422,18	6.705.810,28
2013	1.368.546,47	6.694.118,53

Ο αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου ή καθαρού κέρδους προσδιορίζει το ποσοστό κέρδους που μένει στην επιχείρηση. Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμοδείκτης αυτός τόσο πιο επικερδής είναι η επιχείρηση.

Παρατηρώντας τα καθαρά κέρδη από το 2011 έως το 2013 διακρίνουμε μια σημαντική αύξηση το έτος 2012 διότι περιορίστηκαν σημαντικά τα οργανικά έξοδα της επιχείρησης και ειδικότερα η κατηγορία αμοιβές και τα έξοδα προσωπικού (από 3.917.466,39 € σε 2.748.000,05 €). Επιπροσθέτως, παρατηρείται μια επιπλέον μείωση στις αμοιβές και τα έξοδα προσωπικού το επόμενο έτος (2013) ενώ οι παροχές σε τρίτους (ΔΕΗ, ΟΤΕ, κτλ) αυξάνονται με σταθερά μικρό ρυθμό.

➤ Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας απασχολούμενων κεφαλαίων

Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας απασχολούμενων κεφαλαίων =	
$100 \times \frac{\text{Καθαρά Κέρδη} + \text{Χρηματοοικονομικά Έξοδα}}{\text{Συνολικά Απασχολούμενα Κεφαλαία}}$	
2011	1,8%
2012	18,5%
2013	20,4%

	Καθαρά Κέρδη	Χρηματοοικονομικά Έξοδα	Καθαρές Πωλήσεις
2011	121.022,73	197.649,91	6.618.541,04
2012	1.259.422,18	174.030,97	6.705.810,28
2013	1.368.546,47	149.018,52	6.694.118,53

Ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητας απασχολούμενων κεφαλαίων δείχνει την αποδοτικότητα της οικονομικής μονάδας ανεξάρτητα από τις πηγές προέλευσης των κεφαλαίων της. Με άλλα λόγια δείχνει την ικανότητα της για πραγματοποίηση κερδών και το βαθμό επιτυχίας της διοίκησης στη χρησιμοποίηση ιδίων και ξένων κεφαλαίων.

Παρατηρείται μια μικρή αύξηση του συγκεκριμένου αριθμοδείκτη από την οποία θα μπορούσε να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι βασικές αιτίες της τόσο μικρής αύξησης είναι η υπερεπένδυση κεφαλαίων σε σχέση με τις πωλήσεις της και οι υψηλές δαπάνες λειτουργίας της ενώ έχει πραγματοποιηθεί μείωση στα έξοδα προσωπικού. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι η προσφυγή της ΔΕΥΑΚ στο δανεισμό το έτος 2013 δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως επωφελής, διότι τα κεφάλαια τα οποία έλαβε δεν χρησιμοποιήθηκαν σε επενδύσεις και άλλους παραγωγικούς σκοπούς.

Αριθμοδείκτες Διαρθρώσεως Κεφαλαίων και Βιωσιμότητας

- *Αριθμοδείκτης ιδίων κεφαλαίων προς συνολικά κεφάλαια*

Αριθμοδείκτης ιδίων κεφαλαίων προς συνολικά κεφάλαια =	
$100 \times \frac{\text{Ιδια Κεφάλαια}}{\text{Συνολικά Κεφάλαια}}$	
2011	86,8%
2012	88,1%
2013	89,8%

	Ίδια Κεφάλαια	Συνολικά Κεφάλαια
2011	42.687.321,25	49.199.615,57
2012	45.363.006,02	51.480.565,10
2013	47.507.206,42	52.882.805,40

Ο αριθμοδείκτης ιδίων κεφαλαίων προς συνολικά κεφάλαια δείχνει τη σχέση μεταξύ ιδίων και ξένων κεφαλαίων. Μας δείχνει δηλαδή τι ποσοστό από το σύνολο των κεφαλαίων της επιχείρησης έχει χρηματοδοτηθεί από τους φορείς της.

Συνεπώς μπορεί να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι οι υψηλές τιμές του αριθμοδείκτη συμβολίζουν το ύψος των ιδίων κεφαλαίων της ΔΕΥΑΚ σε σχέση με τις υποχρεώσεις της. Επομένως, είναι εμφανής η μεγάλη προστασία που παρέχεται στους δανειστές της και μικρότερη η πίεση που ασκείται σε αυτήν για την εξόφληση των υποχρεώσεων της και την πληρωμή τόκων. Λογικά λοιπόν θα μπορούσε να ειπωθεί ότι η ΔΕΥΑΚ εμφανίζει οικονομική δύναμη και διαθέτει μακροχρόνια ρευστότητα, κάτι το οποίο όμως δεν ισχύει και μπορεί να γίνει αντιληπτό εάν εξεταστεί η σύνθεση των ιδίων κεφαλαίων της. Με μια προσεκτική παρατήρηση των ιδίων κεφαλαίων της ΔΕΥΑΚ διακρίνεται ότι αποτελούνται ως επί το πλείστον από επιχορηγήσεις. Συμπερασματικά, θα μπορούσε να ειπωθεί ότι η επιβίωση της ΔΕΥΑΚ κρίνεται και στηρίζεται σε κρατικές επιχορηγήσεις.

Διοικητική & Χρηματοοικονομική Αξιολόγηση της Δημοτικής Επιχείρησης
Υδρευσης - Αποχέτευσης Καλαμάτας (Δ.Ε.Υ.Α.Κ)

Συμπερασματικά θα μπορούσε να ειπωθεί ότι αν και αυτός ο δείκτης κρίνεται σημαντικά ικανοποιητικός δεν θα πρέπει να παραγνωριστεί ότι οφείλεται στο πολύ μεγάλο όγκο των επιχορηγήσεων, ο οποίος αν μεταβληθεί θα επηρεάσει το δείκτη.

➤ *Αριθμοδείκτης ιδίων κεφαλαίων προς πάγια*

Αριθμοδείκτης ιδίων κεφαλαίων προς πάγια =	
$\frac{\text{Ιδια Κεφάλαια}}{\text{Καθαρά Πάγια}}$	
2011	0,98
2012	1,04
2013	1,09

	Ίδια Κεφάλαια	Καθαρά Πάγια
2011	42.687.321,25	43.534.730,40
2012	45.363.006,02	43.797.333,13
2013	47.507.206,42	43.731.619,06

Ο αριθμοδείκτης ιδίων κεφαλαίων προς πάγια κεφάλαια έχει ως σκοπό να δείξει τον τρόπο με τον οποίο χρηματοδοτούνται οι πάγιες επενδύσεις της επιχείρησης. Παρατηρείται ότι το 2011 η ΔΕΥΑΚ για την χρηματοδότηση των παγίων στοιχείων της χρησιμοποίησε εκτός από ίδια και ξένα κεφάλαια. Η τιμή του αριθμοδείκτη σε αυτή τη χρονιά αντανακλά μια υπερεπένδυση της ΔΕΥΑΚ σε πάγια περιουσιακά στοιχεία. Η υπερεπένδυση αυτή απαιτεί μεγάλες ετήσιες αποσβέσεις οι οποίες μοιραία είτε θα μειώνουν τα κέρδη είτε ποσοστό αυτών. Από την άλλη μεριά τα έτη 2012 και 2013 παρατηρείται μια πιο ορθολογική πολιτική της επιχείρησης όσον αφορά τη χρηματοδότηση των παγίων της. Αυτό άλλωστε διαφαίνεται και από την άνοδο της τιμής του αριθμοδείκτη.

➤ Αριθμοδείκτης κυκλοφορούντος ενεργητικού προς συνολικές υποχρεώσεις

Αριθμοδείκτης κυκλοφορούντος ενεργητικού προς συνολικές υποχρεώσεις =	
$100 \times \frac{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό}}{\text{Συνολικές Υποχρεώσεις}}$	
2011	87%
2012	126%
2013	170%

	Κυκλοφορούν Ενεργητικό	Συνολικές Υποχρεώσεις
2011	5.664.585,17	6.512.294,32
2012	7.683.231,97	6.117.559,08
2013	9.151.186,34	5.375.598,98

Ο αριθμοδείκτης κυκλοφορούντος ενεργητικού προς συνολικές υποχρεώσεις μας δείχνει τη ρευστότητα που έχει η επιχείρηση σε σχέση με τη κάλυψη των μακροχρόνιων υποχρεώσεων της.

Από το 2011 έως το 2013 παρατηρείται μια σταθερή άνοδος του βαθμού κάλυψης των συνολικών υποχρεώσεων από τα στοιχεία του κυκλοφορούντος ενεργητικού. Επιπροσθέτως, η αύξηση των ταμειακών διαθεσίμων η οποία παρατηρείται στα εν λόγω έτη, και κυρίως κατά το 2011 και το 2012, έδωσαν τη δυνατότητα στην επιχείρηση να εξοφλήσει τις όποιες υποχρεώσεις της βελτιώνοντας έτσι το ποσοστό κάλυψης των συνολικών υποχρεώσεων από τα στοιχεία του κυκλοφορούντος ενεργητικού.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Παρατηρείται ότι η ΔΕΥΑΚ παρουσιάζει για τις τρεις υπό μελέτη χρονιές (2011, 2012 και 2013) αρκετά καλούς δείκτες ρευστότητας. Βέβαια εδώ αξίζει να σημειωθεί ότι το θετικό πρόσημο των παραπάνω δεικτών προέρχεται κυρίως από χορηγίες του κράτους. Παρόλο λοιπόν που η ΔΕΥΑΚ εμφανίζει αύξηση ταμειακών διαθεσίμων δείχνει να μην είναι σε θέση να εκμεταλλευτεί τα ποσά αυτά προς όφελός της, παραδείγματος χάρη επενδύοντάς τα. Έτσι, παρόλο που είναι σε θέση να εξοφλεί τις λειτουργικές της ανάγκες άμεσα, στερείται ενός γενικότερου στρατηγικού πλάνου ανάπτυξης και διοίκησης.

Επίσης διακρίνεται μια πολιτική μείωσης προσωπικού με την οποία καταφέρνει τελικώς να επιτυγχάνει αύξηση των κερδών της. Άλλωστε η άποψη ότι η ΔΕΥΑΚ είναι στην υπηρεσία του πολίτη και δεν θα πρέπει να εμφανίζει κερδοφορία είναι μια άποψη που την οδήγησε τα προηγούμενα χρόνια σε τέλματα, διότι δεν μπορούσε η ποιότητα υπηρεσιών που προσέφερε να ανταποκριθεί στα τέλη που πλήρωναν οι πολίτες.

Εν κατακλείδι, θα μπορούσε να ειπωθεί ότι η ΔΕΥΑΚ θα πρέπει να συμμορφωθεί στους σύγχρονους κανόνες διοίκησης, να απαγκιστρωθεί από το κράτος όσο γίνεται περισσότερο και να δημιουργήσει ένα στρατηγικό πλάνο το οποίο στο μέλλον θα της αποφέρει καλύτερη ποιότητα αγαθών και υπηρεσιών σε ανταγωνιστικές τιμές. Όλα τα παραπάνω γίνονται επιτακτική ανάγκη για αυτήν εάν γίνει αντιληπτό ότι όλες οι παροχές στους πολίτες μπορούν να γίνουν και με ιδιωτικές πρωτοβουλίες.

Το σχέδιο του Τεχνικού Προγράμματος που υποβάλλεται για συζήτηση στο ΔΣ περιλαμβάνει τα έργα τις μελέτες, τις συντηρήσεις και τις εργασίες που προτείνονται να πραγματοποιηθούν κατά το έτος 2015. Το προβλεπόμενο συνολικό κόστος υλοποίησής του ανέρχεται στο ποσό των 5.396.000,00 ευρώ από το οποίο ποσό 3.421.000,00 ευρώ αφορά χρηματοδοτήσεις. Το ποσό των ιδίων πόρων θα καλυφθεί από : α) είσπραξη ειδικού τέλους των άρθρων 25 και 26 του Ν. 1069/80 και β) τους λογαριασμούς ύδρευσης και το αποθεματικό της Δ.Ε.Υ.Α.Κ.

Με την υλοποίηση των έργων του φετινού τεχνικού προγράμματος η Δ.Ε.Υ.Α.Κ. στοχεύει να υλοποιήσει ανάγκες και αιτήματα στους τομείς της ύδρευσης και αποχέτευσης, ενώ με τις προτεινόμενες μελέτες θα υποστηρίξει τα υφ. κατασκευή έργα και θα διεκδικήσει χρηματοδοτήσεις.

Συγκεκριμένα έργα που πρόκειται να υλοποιηθούν άμεσα και είναι υπό οικονομική εκκαθάριση είναι ενδεικτικά τα ακόλουθα:

«Αντικατάσταση αγωγών ύδρευσης στις Τοπικές Κοινότητες»>> (Κ.Α. 9158)

Διοικητική & Χρηματοοικονομική Αξιολόγηση της Δημοτικής Επιχείρησης
Υδρευσης - Αποχέτευσης Καλαμάτας (Δ.Ε.Υ.Α.Κ)

Το έργο αφορά στην αντικατάσταση τμημάτων αγωγών ύδρευσης στις Τοπικές Κοινότητες του Δήμου Καλαμάτας (Λαδά, Νέδουσα, Καρβέλι, Ασπρόχωμα, Γαρδίκι κλπ) που εμφανίζουν μεγάλο αριθμό ζημιών. Το έργο έχει ολοκληρωθεί και απομένει η αποπληρωμή τυχόν αναθεωρήσεων ύψους 3.000.00 ευρώ.

«Ολοκλήρωση αντικατάστασης εσωτερικού δικτύου ύδρευσης στις Δημοτικές Ενότητες Άριος και Αρφαρών>> (Κ.Α. 9165)

Το έργο έχει ολοκληρωθεί και απομένει η αποπληρωμή τυχόν αναθεωρήσεων ύψους 3.000.00 ευρώ.

«Κατασκευή διακλαδώσεων και συνδέσεων με το δίκτυο ύδρευσης, χρήση 2013>> (Κ.Α. 8166)

Το έργο αφορά στην κατασκευή νέων παροχών ύδρευσης για την υδροδότηση ακινήτων στα όρια του νέου Δήμου Καλαμάτας. Το έργο χρηματοδοτείται από ανταποδοτικά τέλη, έχει ολοκληρωθεί και απομένει η αποπληρωμή τυχόν αναθεωρήσεων ύψους 3.000.00 ευρώ.

«Επισκευή και βελτίωση Αντλιοστασίου Ακαθάρτων Α6»

Το έργο αφορά επισκευή και βελτίωση του Αντλιοστασίου Ακαθάρτων Α6. Το έργο έχει ολοκληρωθεί και απομένει η αποπληρωμή τυχόν αναθεωρήσεων ύψους 2.000.00 ευρώ.

Ενδεικτικά παρατίθενται κάποια από τα συνεχιζόμενα έργα

«Κατασκευή συνδέσεων ύδρευσης, χρήση 2014»

Το έργο αφορά την κατασκευή 25 συνδέσεων ύδρευσης είναι συνεχιζόμενο και εκτελείται με αυτεπιστασία. Το έργο χρηματοδοτείται από ανταποδοτικά τέλη και το εκτιμώμενο κόστος για το 2015 είναι 15.000.00 ευρώ.

«Υδροδότηση οικισμού Πελεκητού»

Το έργο αφορά στην κατασκευή των απαιτούμενων έργων (δεξαμενής και δικτύων) για την υδροδότηση του οικισμού Πελεκητού. Το έργο χρηματοδοτείται από ίδιους πόρους, έχει κατασκευασθεί μεγάλο τμήμα το και θα ολοκληρωθεί το έτος 2015 με κόστος 93.000.00 ευρώ.

«Αντικατάσταση αγωγού μεταφοράς νερού στην Τ.Κ. Ελαιοχωρίου»

Το έργο αφορά στην αντικατάσταση του αγωγού μεταφοράς νερού από αμίαντο από το ύψος της Δήμιοβας έως το Ελαιοχώρι που παρουσιάζει πολλές ζημιές με αγωγό από πολυεθυλένιο συνολικού μήκους 3.000 μέτρων. Το έργο χρηματοδοτείται από ίδιους

Διοικητική & Χρηματοοικονομική Αξιολόγηση της Δημοτικής Επιχείρησης
Υδρευσης - Αποχέτευσης Καλαμάτας (Δ.Ε.Υ.Α.Κ)

πόρους, έχει κατασκευασθεί το μεγαλύτερο μέρος του και θα ολοκληρωθεί το έτος 2015 με κόστος 23.000.00 ευρώ.

«Συνδέσεις αποχέτευσης ακαθάρτων, χρήση 2013-2014»>> (Κ.Α. 8239)

Το έργο αφορά την κατασκευή συνδέσεων ακινήτων με την αποχέτευση για να ικανοποιηθούν αιτήματα δημοτών. Χρηματοδοτείται από ανταποδοτικά τέλη, εκτελείται με εργολαβία και αναμένεται η ολοκλήρωσή του το 2015 με πιθανό κόστος 53.000.00 ευρώ.

«Αναβάθμιση και επέκταση ΕΕΛ Καλαμάτας»>> (Κ.Α. 9402)

Το έργο αφορά την αναβάθμιση και επέκταση της ΕΕΛ της Καλαμάτας με χρηματοδότηση του από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτική Ελλάδα- Πελοπόννησος- Ιόνιοι Νήσοι και από ίδιους πόρους της Δ.Ε.Υ.Α.Κ.. Το έργο εκτελείται εργολαβικά με το σύστημα μελέτη κατασκευή, έχει κατασκευασθεί το μεγαλύτερο μέρος του και θα ολοκληρωθεί το έτος 2015 με πιθανό κόστος 1.531.000.00 ευρώ.

Επίσης κάποια από τα νέα έργα:

«Κατασκευή δεξαμενής και έργα διασύνδεσης στον οικισμό Κτσαρέικων Τοπικής Κοινότητας Λεϊκών»

Το έργο θα χρηματοδοτηθεί από ίδιους πόρους και προτείνεται να εκτελεστεί με εργολαβία. Αφορά στην κατασκευή μιας δεξαμενής ύδρευσης όγκου 100 m³ για την βελτίωση της υδροδότησης του οικισμού Κατσαρέικων της Τοπικής Κοινότητας Λεϊκών καθώς και των απαραίτητων έργων διασύνδεσης της με το δίκτυο ύδρευσης. Το εκτιμώμενο κόστος για το έτος 2015 φθάνει τα 50.000.00 ευρώ.

«Μικροεπεκτάσεις δικτύου ύδρευσης, χρήση 2015»

Το έργο αφορά στην κατασκευή τμημάτων αγωγών ύδρευσης για επίλυση προβλημάτων υδροδότησης και ικανοποίηση αιτημάτων δημοτών για υδροδότηση. Το έργο θα χρηματοδοτηθεί από ίδιους πόρους, θα εκτελεστεί με εργολαβία και το πιθανό κόστος εκτιμάται ότι θα ανέλθει στο ποσό των 60.000.00 ευρώ.

Μερικές από τις μελέτες που πρόκειται να γίνουν

«Μελέτη του έργου: Αντικατάσταση κεντρικού αγωγού μεταφοράς νερού από τις πηγές του Πηδήματος μέχρι την Καλαμάτα»

Η μελέτη του παραπάνω έργου εκπονήθηκε από τη Δ.Ε.Υ.Α.Κ στα πλαίσια Προγραμματικής Σύμβασης με το Σύνδεσμο Ύδρευσης και απομένει η αποπληρωμή της με το ποσό των 35.000.00 ευρώ.

Διοικητική & Χρηματοοικονομική Αξιολόγηση της Δημοτικής Επιχείρησης
Υδρευσης - Αποχέτευσης Καλαμάτας (Δ.Ε.Υ.Α.Κ)

«Επικαιροποίηση μελέτης του έργου : Δίκτυο αντιπυρικής προστασίας Δήμου Καλαμάτας»

Αφορά την αναμόρφωση- επικαιροποίηση της μελέτης που έχει εκπονηθεί από τη Δ.Ε.Υ.Α.Κ. για να συμπεριληφθούν οι υδρευτικές ανάγκες των οικισμών Κάτω Καρβελίου, Μενινών και της περιοχής του πρώην σκουπιδότοπου και εκτιμάται ότι θα κοστίσει 14.000.00 ευρώ.

«Οικονομοτεχνικές Μελέτες συγχρηματοδοτούμενων έργων»

Για την χρηματοδότηση συγχρηματοδοτούμενων έργων απαιτούνται και οικονομοτεχνικές μελέτες (μελέτες κόστους οφέλους). Το κόστος των μελετών αυτών εκτιμάται σε 5.000.00 ευρώ.

«Μελέτη του έργου: Κατασκευή δεξαμενής ύδρευσης Δήμου Καλαμάτας»

Η μελέτη αφορά την κατασκευή δεξαμενής ύδρευσης 6.000 m³ για την χαμηλή ζώνη του Δήμου Καλαμάτας και θα εκπονηθεί μετά από προγραμματική σύμβαση μεταξύ της Δ.Ε.Υ.Α.Κ. και του Συνεδρίου Ύδρευσης. Το κόστος της μελέτης εκτιμάται σε 100.000.00 ευρώ.

«Μελέτη δικτύων ύδρευσης στην Τοπική Κοινότητα Αρφαρών»

Η μελέτη αφορά την κατασκευή δικτύων ύδρευσης για τη βελτίωση του υδρευτικού συστήματος της Τοπικής Κοινότητας Αρφαρών. Το κόστος της μελέτης εκτιμάται σε 14.000.00 ευρώ.

«Μελέτη του έργου: Κατασκευή δικτύου αποχέτευσης ομβρίων οδού Αθηνών από Θουρία έως Νοσοκομείο»

Η μελέτη που αφορά την κατασκευή δικτύου αποχέτευσης ομβρίων στην οδό Αθηνών από Θουρία έως Νοσοκομείο έχει ολοκληρωθεί και απομένει ο έλεγχος και η αποπληρωμή της. Το κόστος της μελέτης εκτιμάται σε 15.000.00 ευρώ.

«Γεωτεχνική μελέτη του έργου: Κατασκευή δικτύου αποχέτευσης ομβρίων οδού Αθηνών- Ν. Εισόδου στο τμήμα από Θουρία έως Νέδοντα ποταμού του Δήμου Καλαμάτας, Α φάση» (Κ.Α. 4305)

Η μελέτη αφορά την γεωτεχνική μελέτη του παραπάνω έργου. Το κόστος της μελέτης εκτιμάται σε 5.000.00 ευρώ.

«Μελέτη έργων άρδευσης στις ορεινές Τοπικές Κοινότητες Δ.Ε. Καλαμάτας»

Η μελέτη αφορά έργα άρδευσης στις ορεινές Τοπικές Κοινότητες. Το κόστος της μελέτης εκτιμάται σε 6.000.00 ευρώ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ΔΕΥΑΚ (2008) «Κατασκευή και Βελτίωση Δικτύων Ύδρευσης και Αποχέτευσης Ακαθάρτων Καλαμάτας» Έκδοση Δ.Ε.Υ.Α.Κ. Καλαμάτα
- ΔΕΥΑΚ (2004) «21 Χρόνια κοντά στον Δημότη» Έκδοση Δ.Ε.Υ.Α.Κ. Καλαμάτα
- Κιόχος Π. Δρ. Παπανικολάου Δρ. Γ, Θάνος ΔΡ. Γ., Κιόχος Α., (2002) «Χρηματοοικονομική Διοίκηση και Πολιτική, Σύγχρονη Εκδοτική, Αθήνα
- Μπαλής, Δρ. Θ. Αθ. (2004) «Σύγχρονη Χρηματοοικονομική Λογιστική Έκδοση τέταρτη- Τόμος Β' Εκδόσεις ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ Αθήνα
- Νιάρχος Ν.Α. (2004) « Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων» Έκδοση Έβδομη Εκδόσεις ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ Αθήνα
- Ρεσβανόγλου Α.Μ. Γεωργόπουλος Ι.Δ.(2003) «Γενική Λογιστική με Ε.Γ.Λ.Σ.» Έκδοση Τρίτη Εκδοτικός Οίκος «INTERBOOKS» Αθήνα
- Sharan Merram, Case Study, Jossey- Bass Publishers
- Σιώμος Γ., Στρατηγικό Μάρκετινγκ, Σταμούλης, 2003
- Laurie Mullins, Μάνατζμεντ και οργανωσιακή συμπεριφορά, Utopia, 2013
- Richard A. Brealey, Stewart C. Myers, Allen Franclin, Αρχές χρηματοοικονομικής των επιχειρήσεων, Utopia, 2013

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ